

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 50 Din
polletno 300 Din
celoletno 600 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istoletni peti-vesti
maloglasni po 150
in 20. večji oglasni
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniški delu
visti po 10 Din
in pri večjem g
naročilu sponso
Izde ob 4 zjutraj
razen ponedelja in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Kopirski se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon šte. 50, upravnništvo šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.550 in 10.349
za inzerate, Sarajevsko št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Slovensko ljudstvo gre 23. januarja na volišče za svoj gospodarski obstoj in narodno bodočnost.

Nobeno stokanje liberalnega tiska ne izpremeni svečanostnega razpoloženja, ki vlada le dni v Sloveniji. Zavest, da gremo Slovenci v nedeljo na novo delo za našo avtonomijo, je živa, kakor je živo in nepremagljivo hrepenenje slovenskega naroda, da svobodno živi in dela na svoji zemlji.

K utrditvi tega splošnega prepričanja pomagajo še belgrajski dogodki. Zlasti razprava v proračunskem odboru podžiga odpor našega ljudstva proti sedanjemu režimu in upravnemu sistemu, ki je nastal — žal — s podporo strank, ki so zrastle med Slovenci, pa v svoji strankarski zaslepljenosti pozabile, da so slovenske.

Naši samostojneži — radičevci so te dni dobili v zbornici posebno uničevalno ubožno spričevalo, ko se vsa država zgraža nad proračunom, ki ga je zbornica predložila radikalno-radičevski vladi.

Proračun za kmetijstvo, ki ga je izdelal vodja slovenskih radičevcev, g. Pucelj, je dohodek, ki je vreden, da ga zabeležimo in ob tej priložnosti vržemo pogled na stranko, ki z zadnjimi naporji skuša te dni zavleči svoj žalosten konec.

Slovenski kmet in z njim ves narod je naveličen usodi, ki je nanesla, da se je ta proračun objavil, še predno je padla odločitev v oblasne skupščine.

Samo par stavkov o križevem potu, po katerem so samostojno-radičevski zeleni generali peljali naše kmetstvo.

1. junija 1919 se je ustanovila Samostojna kmetijska stranka. Slovenski narod je drugi dan slovesno pozdravil novo stranko in tajništvu SDS je v ponovnih okrožnicah pozvalo svoje kmetijske volivce, da prestopijo k samostojnežem, da podpro novo gibanje, da se zlomi večina SLS.

Za ene volitve se je dr. Zerjavov načrt posrečil. V ustavotvorno skupščino je bilo izvoljenih 9 samostojnežev in 3 liberalci. Teh 11 poslancev iz Slovenije je glasovalo za vidovdanske ustave, ki nas tepe, vsem na čelu Pucelj.

SKS je ravnala svoj političen pravec sploh tako, da je dosegla v jugoslovanski politiki in belgrajskem parlamentu rekord v nedoslednosti. Nobene skupine ni v Narodni skupščini, ki bi bila tako neženirano obračala plašč po vetru kot SKS. Avramovič, vodja srbskih kmetov, je takole označil načelnost SKS: »Prepričali smo se, da SKS sploh ni načelna stranka, temveč le stranka za obrambo veleposestev v Sloveniji in za pridobivanje velikih dobičkov v zvezi s svojimi finančnimi pokrovitelji.«

SKS je dobila svoje mandate pod varljivim geslom: Kmet kmeta! Izvoljeni poslanci SKS pa so tudi na to krilatico pozabili in hiteli v vlado, ki je z njihovim pristankom dala 1200 milijonov kron bosanskim veleposestnikom za odkup zemlje, ki je v resnici last krščanske raje.

Pod geslom »Kmet kmeta« se SKS v ustavotvornem odboru ni brigala za drugega, kot da je skušala nadkriljevati samostojne demokrate v protiverski in proticerkveni gonji in zastavila ves svoj vpliv za kancel-paragraf.

Ko je bila sprejeta vidovdanska ustava, so samostojneži dejansko svojo vlogo doigrali, Belgrad jih ni več potreboval. Zato so bili prisiljeni, da sklepajo politične kupčije z vsakim, ki jih je hotel sprejeti v svojo sredo.

Vodja SKS g. Janez Pucelj je bil poleg radikala Krste Miletiča najdaljšo dobo jugoslovanski minister za kmetijstvo. Treba je priznati, da je celo radikal Miletič več storil za kmetijstvo nego »seljački« minister Pucelj. Že takoj prvo leto Puceljevega ministrovanja je plačala Slovenija 700 milijonov kron več na davkih, kot pa znaša vsota, ki jo je državni proračun namenil za našo deželo. Pod ministrom Puceljem se je uvedel nov 12—17 odstotni davek na dedščine, ta minister je omejil izvoz živine s tem, da je dovolil carinske ugodnosti samo za komade po 500 kg žive teže. Ne bi prišli do kraja, če bi hoteli naštevati vse odredbe, ki so v živo zadele naš

kmetijski narod in njegovo gospodarstvo tista leta, ko je vodil kmetijstvo g. Janez Pucelj. Sploh so, ko je bil minister Pucelj, davki naraščali in naraščali do ogromne vsote, katero nosi na svojih plečih slovenski kmet danes.

Najhuje pa si je Pucelj prihranil za slovo. Preden je zadnjič zapustil kmetijsko ministrstvo, je sestavil predlog za bodoči proračun. Ta predlog znižuje izdatke za kmetijstvo za 28 milijonov dinarjev. Ta predlog odpravlja najvažnejša uradniška mesta za upravo kmetijstva, sadjarstva, vinarstva itd. Ta predlog uničuje že večletno prošnje naših mlekarjev, po Mlekarski šoli v Škofji Loki, ki je prvi predpogoj za razvoj modernega mlekarstva v Sloveniji. Puceljev predlog je ustvaril možnost, da bo centralistična uprava s poteto peresa uničila državno žrebarstvo na Selu pri Ljubljani in da kmetijska šola na Grmu ne bo mogla več izvrševati svoje vzvišene naloge za izobrazbo kmetijskih gospodarjev. S tem predlogom je za dolgo zopet pokopana nada, da bi naši kmetijerji dobili svojo strokovno šolo. V dobi radičevskega pravevanja v belgrajski vladi se je tedaj prvič zgodilo, da se je proračun najvažnejšega ministrstva za naše ljudstvo tako strahovito oklestil, da za naše kmetijske potrebe ne bo ostal več vinar! In, ko je ministroval Pucelj, naši poplavljeni niso dobili od države nobene pomoči, odpada čedalje bolj vsa skrb države za poljedelstvo in propada kmetijski stan.

To so udarci, kakršnih naše ljudstvo od SKS kljub njeni žalostni zgodovini vendarle ni pričakovalo. Zadnje seje finančnega odbora dokazujejo, da SKS pri svoji politiki večnega ministrovanja ni imela nikoli namena koristiti narodu in da je imel prav vodja srbskega kmetijskega združenja Avramovič, ko je dejal o samostojnežih: »To so čisto navadni in sovražniki kmeta.«

Najnovejša nesreča, ki zadene narod z novim državnim proračunom, pa ne bo strla naše odpornosti. Le dokaz nam je, kako pravilno je presojalo položaj vodstvo SLS, ko je v svoji zadnji resoluciji povdario, da je težišče vse naše krize v uničenem gospodarstvu in kako opravičen je pogoj, ki ga je stavil pri pogajanjih za vstop v vlado dr. Korošec, da SLS vstopi le, če bo vlada pričela takoj reševati gospodarska vprašanja. Sedanji radikalno-radičevski proračun pa ni reševanje, ampak nadaljnje uničevanje gospodarstva. Potek dogodkov daje prav SLS, ki je odklonila sodelovanje na tej podlagi.

Imamo nov dokaz, da so politična pota, po katerih hodi SLS, edino pravilna. Nov dokaz, da se naše gospodarstvo ne bo dvignilo in zboljšalo, dokler se ne uveljavi naš program, dokler slovenski narod ne bo sam upravljal svoje zemlje. V nedeljo, pri volitvi v oblasno skupščino, bo naš kmet poleg delavca in obrtnika poskrbel, da bo to spoznanje dobilo izraza v popolni zmagi SLS!

Somišljeniki!

Za vsakega zavednega pristaša SLS velja volivna dolžnost. Nihče ne sme dne 23. januarja manjkati na volišču. Posebej opozarjamo:

1. Vsak 21 let stari možiki naj se takoj točno pouči, v kateri vasi in v kateri hiši bo volitev. Vsak mora že sedaj vedeti, kje je njegovo volišče. Pazite na to zlasti v tistih krajih, kjer so odročna volišča.

2. Volitve se začne povsod ob sedmih zjutraj in trajajo brez presledka do šestih zvečer. Kdor do šestih ne pride na volišče, ne more več voliti.

3. Naši somišljeniki naj volijo že zjutraj. Čim prej, tem bolje. Ko naš volivec enkrat voli, naj skrbi, da spravi še druge na volišče. Vsak glas je важен.

4. Kjer volivca člani volivne komisije ne poznajo, mora vzeti seboj kako izkazilo. Dober je za to krstni ali domovinski list ali kaka vojaška izkaznica.

5. Ko stopiš v volivno sobo pred predsednika volivne komisije, povej glasno svoje ime, priimek, vas in hišno številko. Poglej takoj, kje je naša volivna skrinjica. Na naši volivni skrinjici je na-

lepljena natisnjena naša kandidatska lista. Predsednik ti da volivno kroglico. Potem sezi za zaprto roko v vse skrinjice. Pazi pa, da izpustiš kroglico v pravo skrinjico. Ko si segel v vse skrinjice, pokaži odprto prazno roko predsedniku volivne komisije. S tem si volitev opravil.

6. Vsak naš somišljenik naj v teh zadnjih dneh in zlasti v nedeljo pčučuje, razjasnjuje in agitira. Za skupen uspeh moramo delati vsi skupaj.

Zaupnikom SLS!

1. Skribite, da ve vsak volivec, kje naj voli.

2. Uredite že te dni pred volitvami, da ne bo manjkal 23. januarja nihče na volišču. Ne odlašajte vsega na zadnji dan.

3. Pazite na laži nasprotnikov. To je orožje demokratov in radičevcev pred vsakimi volitvami. Bodite pripravljeni na to, da so zmožni ti ljudje zadnje dni vsake zlobnosti.

4. Poročajte takoj o izidu brzojavno ali telefonično na uredništvo »Slovenca« (naslov: »Slovenec« — Ljubljana).

Tolovajstvo radičevcev.

NAS KANDIDAT V SMRTNI NEVARNOSTI.

Surovost radičevcev raste, čim bolj uvidevajo, da je njih trud, da bi še varali naše ljudstvo, zastoj. Ker padajo neprestano, ker so njih shodi in sestanki tako klavrno obiskani, se hočejo maščevati nad našimi kandidati. Posebno surovi so radičevci v okolici Velike Loke na Dolerjskem. Tam jih je potrjeval, kakor znano, lansko leto sam gospodin Stepan Radič. Že v prvih letih po prevratu so ondote surovine na najhujši način napadli župnika Povšeta s Čateža in mu skvarili nogo. S-daj so se pa proslavili z zahrbtnim napadom na našega kandidata Ignacija Peveca. Ker vedo, da ne uspevajo v agitaciji proti njemu, so se ga hoteli znebiti na drug način. Odvili so vijake pri oseh dveh koles njegovega voza. Ko se je peljal v nedeljo iz Trebnjega, je skočilo

eno kolo iz osi, vsled česar je padel g. Pevec pod voz in si roko precej težko rnil. Prvo pomoč mu je nudil g. Hubert Tomšič. Le srečnemu služaju se ima zahvaliti, da ni smrtno ponesrečil.

Zadržil čas je, da se po vsem Slovenskem enkrat za vselej iztrebi ta divja surovost, katere zastopniki so poleg orjunaštva zlasti tudi radičevci. Kar je poštenih ljudi med radičevci, naj vendar izprevidijo, da jim med podivjanimi radičevskimi agitatorji ni mesta. Ves novomeški okraj raj gleda, da se ne osramoti s tem, da bi izvolil le enega kandidata s liste ljudi, ki trpe v svoji sredi tolovaje. Vsi poštenjaki na delo, na agitacijo, da napravimo 23. jan. konec stranki, v koje sredi se goji pretepaško tolovajstvo.

Radič-Puceljeva stranka pred ljudsko sodbo na Koroškem in Slov. štajerskem.

Polomija Radič-Puceljevih kandidatov v Liboliah na Koroškem. V ponedeljek 17. t. m. sta priredila dva Radič-Puceljeva kandidata v Liboliah volivni shod. Iz početka sta bila še precej zadovoljna, ker sta videla klub slabemu vremenu in na delavnik precejšnjo udeležbo. Ko o bridko je bil razočaran že prvi govornik, ker je čul iz ust poslušalcev lako ostre nedolice, da ni imel njegov govor nobenega pomena. Moral je svoj govor prekiniti in poslušalci navdušeni v klike množice: »Živjo dr. Korošec!« — »Živja SLS!« Ko so se navdušeni klici za SLS nekoliko polegli, je mož zmedeno nadaljeval in radlegal, da je bil preje šest let tajnik SLS, da pa mu to ni prišlo radi česar je prestopil k Radič-Puceljevi stranki. Ker se ljudstvo kljub temu pojasnilu ni dalo pomiriti, je začel klicati na pomoč paragrafe in zahteval od g. župana, da napravi mir. A vsi ti obupni p-skusi so se mu ponesrečili. Da se govorniku vendar le ugodi, so vsi zborovalci na poziv enega prislaa SLS zapustili zborovalni lokal in naj polem? Prazna dvorana in dva cela govornika Radič-Puceljeve stranke.

Pevec sijajno pogorel v Spitališu. Iz Spitališa pri Konjicah poročajo: Takega shoda, kakor zadnji nedelo 16. t. m. pa še Spitališ ni doživel. Zborovanje je sklical radičevci Jurij Pevec iz Loč. Ker mu ni hotel dati nikdo na ra polago k kala, se je odločil za zbor pod milim nebom. Za vse slušaje je Radičeva stranka poslaa za orožniško asistenco. Ko je Pevec vezal v svojem govoru prazne otrube, so mu brali zavedni volivci take levite, kakršnih še gotovo ni slšel nikdar. Daleč na okoli je odmevalo navdušeno vzklikanje: »Živjo dr. Korošec, živijo SLS!« Eden od hudomušne ev je narosil govorniku na glavo svinjske ščetine, drugi so pa vpili: »Prašiča je pojedel Radič, ti nam pa p-nuješ samo ščetine!« Zapušen od vseh, tudi od doslej najhujših zve-tih radičevcev, je pobegnil Pevec iz Spitališa kamor ga ne bo sigurno nikdar več po političnih poslih.

Polomija dveh Radičevih kandidatov. Radičeva kandidata Nemec od Sv. Jurja ob Skavci in Rišvar iz Cvena sta poskusila svojo politično srečo v občini Galušač. Toda imela sta smelo: hiša g. Šijanca v Grateščinah, kjer sta mislila prodajati Radičev hrvaški evangelij, se jima je zaprla pred nosom. Upamo, da se jima bo zaprla v nedeljo še »pa«.

Popolen poraz radičevskega shoda v Zibiki. V Zibiki je bil sklican za nedeljo 16. januarja shod Radič-Puceljeve stranke, v prostoru gostilne Stipšič. Poročat je prišel na zborovanje Radičev kandidat g. Taborne iz Stranj. V zborovalnih prostorih se je zbralo precejšnje število pristašev SLS z namenom, da obračunajo javno z Radičevimi agitatorji. Ko je začel govornik svoj govor, je zaurilo po celi sobi: Dol z Radičem, dol s Puceljem! Ti ljudi so Taborneta tako presenetili in prestrašili, da je zgubil vso svojo politično zavest. Pri vsaki besedi, ki so pa bile redke, je moral dajati odgovor. Stvarni odgovor sploh ni mogel in tudi ni znal dajati. Dokenčati svojega govora tudi ni utegnil, ker se je znašel pred koncem pred vrati gostilne. Svetujemo Radičevim agitatorjem za bodoče, da se ne prikažejo več s svojo ničvredno, politično roko v Zibiki. Vsi zavedni Zibičani stojimo neonačeno p-d zaslavo SLS in njenega voditelja dr. Korošca.

Zavedna Gorenjska ostano naša.

Preteklo nedeljo se je vršilo veliko shodov SLS tudi na Gorenjskem. Razen že omenjenih se je vršil shod v Poljanah nad Sk. Lj. Loko, kjer je govoril ob sijajni udeležbi g. dr. Mohorič. Za njim je govoril priljubljeni kandidat za poljansko dolino g. župan Uršič.

Popoldne sta ista dva zborovala v Javorju. Na Dovjem je govoril številnim poslušalcem kandidat g. Jakob Jan. Ob 11. uri sta imela shod v Kranjski gori g. poslanec Dušan Serneč in g. Jan. Poslednji je isto nedeljo popoldne govoril v Ratečah. Prejšnjo nedeljo je g. Jak. Jan skupno z g. Petrom Arnežem zboroval v Bohinjski Bistrici in Srednji vasi. Na Koprivniku je bil zelo lepo obiskan shod, kjer sta govorila domači g. župnik Kres in g. Zor. Na

Brezjah je v nedeljo popoldne bil shod pri Finžgarju. Govorila sta Avsenek in Jalen. — Gorenjska bo tudi topot dokazala svojo zavednost in dala primeren odgovor vsilivcem Radić-Pučljeve stranke, pod katero so bili iz proračuna za kmetijstvo črtani milijonski krediti in pod katero naši gorenjski poplavljeni niso dobili niti fیکا. 23. januarja bo Gorenjska manifestirala vsa za SLS!

Predsmrtni krči SDS v Celju.

Celjski demokrati in ostanke narodnih socialistov izgubljajo živce. Po »Novi dobi« so začeli bljuvati ogenj in žveplo na vse, kar ne trobi v njihov potolečni rog. Oklevetali so vse, kar se jim brezpogojno ne podvrže in s posebno naslado gonijo staro lajno, da je narodno Celje v nevarnosti. Kolikor besedi, toliko laži. Prepričani smo, da jim vsa ta hinavščina ne bo prav nič pomagala. Pretežna večina Celja si je popolnoma na jasnem, da kandidat dr. Goričan in njegov namestnik prof. Cestnik nista nič slabša narodna delavca kakor dr. Božič in Rebek. Dr. Goričan in prof. Cestnik imata edino napako, da nista samostojna demokrata. Samo to in ničesar drugega jima ne manjka. Če bi imela še to lastnost, bi bila sigurno vzorna rodoljuba. Demokrati so pač povsod enaki. Vzeli so v zakup slovensko kulturo, slovensko rodoljubje, slovensko gospodarstvo. Toda v čem obstoji njihova slovenska kultura? Gotovo v »Jutrovih« podlistkih in romanih, o katerih si je vsa kulturna javnost na jasnem, da so enostaven šund. In demokratsko gospodarstvo po raznih denarnih gospodarskih zavodih! To poglavje je najbolj žalostno. Slovenski narod še ni imel od svojega početka, odkar se bori za gospodarsko samostojnost, tako samopasnih in slabih gospodarjev, kakor so bili demokrati od državnega prevrata naprej. Omenjam samo Jadransko in Slavensko banko. S polomom Slavenske banke je zapravljen toliko narodnega premoženja, da bo treba leta in leta pridnega dela, da se ta škoda popravi. In tem ljudem bi naj verjeli, ko vendar dejstva čisto drugače govore, kakor pišejo njihovi

časopisi in deklamirajo njih voditelji in kandidati. Odkrito vam povemo, posebno v Celju, da smo siti teh grdobij, da hočemo s hinavščino in licemerstvom pomesti, da hočemo, da pride pošteno delo do veljave. Frazariti je lahko, metati blesteča gesla med narod prijetno, poštene ljudi oklevetati nasladno, težko pa je marljivo, drobno, pošteno delo in trud.

No, kaj pa s toli hvalisano demokratsko narodnostjo? Radikale kakor tudi SLS obdelujejo demokrati, da so protinarodni, da so izdajalci in ne vem, kaj še vse. Tudi te fraze so jako poceni. Mi vsi, ki poznamo radikale in tudi SLS v Celju, pa dobro vemo, da so vsi taki očitki grda laž. Demokrati so si skonstruirali čisto enostavno formulo, da kdor ni demokrat, ta ni naroden. Ker vodijo celjski radikali boj proti demokratom, zato so pa protinarodni. Gospodje demokrati, ali Vas ni sram uganjati take hinavščine? Ali mislite, da bodele našli sploh poštenega človeka, ki Vam bo nasedel? Igra je tako prozorna, da jo mora spregledati vsak. Demokrati v Celju so se celo tako daleč spozabili, da v svoji brezupnosti grozijo Primorcem, ki so včlanjeni v NRS, da jih bodo spravili iz Celja. Zato jim pa bodo Primorci pri volitvah dali edino dostojen odgovor, da niti ene kroglice ne dobi od njih demokratski kandidat!

Kakor kaže razpoloženje v Celju, ne more nobena stvar več zaustaviti porušena SDS v Celju. Da govorimo v oblikah demokratskih časopisov, povemo prav odkrito, da boče dne 23. januarja, na dan volitev, izgine celjska SDS v ropotarnico!

Velikanska polomija shoda SDS v Celju.

SDS, ki je danes nikdo več ne šteje in ne spoštuje kot pravo narodno stranko, je za včeraj zvečer sklicala svoj volivni shod v malo dvorano »Celjske hiše«. Za ta shod so izrabili vse osebne slike ter izvajali pri tem pritisk na podrejene, posebno pa na uradnike. Tudi na mestne trgovce so se vrgli, grozeč jim, da bodo čutili abstinenco odjemalcev če se shoda ne udeležijo. Navzlic pritisku se je zbralo na shodu približno 300 ljudi. Ker so sam demokrati dobro vedeli, da ne morejo v mestu samem zbrati toliko pristašev, ki bi napolnili malo dvorano »Celjske hiše«, so šli agitirati v okolico za udeležbo na shodu in sicer v Gaberju, Bregu in Zavodni. Da bo naše poročilo glede udeležbe na shodu popolno, naj dodamo, da je bilo na shodu navzočih jako

veliko radovednežev (večinoma radikalov in narodnih socialistov). Upoštevajoč vse to, prihajamo do zaključka, da je prisostvovalo shodu 150—180 volivcev — sam. demokratov. Naj ugotovimo, da se uradništvo ni odzvalo vabilu SDS, na shod so prišli le redki posamezni uradniki.

V času našega poročila je ravno pričel govoriti dr. Božič kot kandidat za oblastnega poslanca v Celju. Prvo kar je znil, je bil napad na klerikalce. Menimo, da nadaljnji potek shoda ne bo prinesel nobene druge nesreče. »Jutro« bo kajpak poročalo, da se je tega shoda udeležilo najmanj 700—800 ljudi. Pa se bo ušelo: toliko ljudi namreč v malo dvorano »Celjske hiše« sploh ne gre.

Socialnim demokratom v Mariboru za klobuk.

Socialni demokratje kričijo v svojem listu »Volksstimme«, da so kronski penzionisti v nevarnosti, če v drugo skrinjico volijo. Najprvo se moramo vprašati, kdo je bil takrat minister, ko se je določala penzija? Takrat ste imeli vi, gg. socialpatrioti, besedo, ker ste imeli svoje poslance v parlamentu in tudi svoje ministrstvo. Ti so vas zastopali tako, kakor vi danes na lastnem telesu čutite. Ko bi takrat Elbin Kristan zastopal vas in vaše koristi, ne bi bil postal izseljeniški komisar!

Dalje trdijo gospodje v svojem listu, da bodo že sami napravili red v svojih vrstah; predbaciva se namreč njihovim voditeljem, da vedo in znajo zastopati vse druge koristi, samo koristi delavstva ne. Mnogi so spoznali te voditelje in njihovo skoz in skoz nedosledno politiko, jih zato zapustili in se pridružili Slovenski ljudski stranki. Ostali so njihovi pristaši najbolj fanatični ljudje, ki lahkoverno prisegajo na zastareli in preživeli program, ostali so tudi oni, ki se brez premisleka dajo farbat od brezvestnih agitatorjev. Čujte, ali človek nima razuma in možganov za to, da sodi in preudarija in misli? Ne verujte kar na slepo! Vrzite svojo stranko na rešeto in pretehlajte jo! Primerjajte z njo

tudi drugo stranko, zlasti Slov. ljudsko stranko! Šele nato sodite!

V listu premlevaljo staro slamo, dolžeč na nesramen način SLS sokrivde smrtnih žrtev na Zaloški cesti. Gospodje o stvari dobro vedo, kako je do žrtev prišlo in kdo je kriv nesreče. Njihova neuvarena hudobija in sovražstvo jim narekuje taka natolcevanja, ko vendar vsak, ki malo zasleduje politične dogodke, dobro ve, da je bila tista nesreča sad brezvestnih socialpatriotskih in komunističnih agitatorjev, ki so delavstvo hujskali, sami se pa lepo poskrili za njihovimi hrbiti.

Gospodom ni prav, da Slov. ljudski stranki še danes v neumorni delavnosti načeljuje mož, s katerim se ponaša v državi samo naša stranka, dr. Korošec, ki kot politik sijajno zastopa Slovence v Belgradu. Voditelj bo on tudi ostal, ker uživa zaupanje pristašev in vseh poštenomislečnih. Kje so pa vaši voditelji in kakšni so bili, vas vprašamo? Na njihova za ljudstvo in delavstvo koristna dejanja se takoj spomnite, ko slišite njihova imena! Samo par imen: Elbin in Anton Kristan, Prepeluh, Grčar, Divac, Korač itd. itd. Kaj so ti za bedno ljudstvo naredili? Dr. Korošec pa, kar je v politični borbi, deluje za naše

delovne stanove, nesebično in požrtvovalno, in delavci ter uslužbenci si želijo vsi nazaj čas, ko je bil on minister. Kajti naš voditelj

Narodni socialisti odločno proti demokratom.

V Mariboru sta sklenila narodni socialisti Tumpelj in Dobrave kar na lepem zvezo z demokratii in postavili g. Mohorka kot nosilca demokratske liste, ker se samostojni demokrati niso upali postaviti svojega kandidata. Ali gg. Tumpelj in Dobrave sta delala račun brez krčmarja. Mislila sta, da bodo vsi narodni socialisti za njima drveli ter volili demokratskega Mohorka. Mi smo že ponovno pisali, da so mariborski narodni socialisti razbiti v dva tabora in da pravi narodni socialisti ne bodo volili osovražene demokratske stranke, ki je pred dvema letoma preganjala najboljše in najvernejše pristaše narodno-socialne stranke. Pravi narodni socialisti so radi tega sestavili skupno kandidatno listo z Davidovičevci in SKS. Nosilec liste je profesor Ribarič (Davidovičev), kot zastopnik narodnih socialistov je na listi g. prof. dr. F. Rostohar, kot zastopnik SKS pa dr. Faninger. Vsi imenovani trije kandidati so v Mariboru med svojimi pristaši zelo priljubljeni in spoštovani ter so raditega demokratski listi skrajno nevarni. Zato je g. Tumpelj podal v »Jutru« in »Taboru« izjave glede dr. Rostoharja, da ni več pristaš narodno soc. stranke, ampak da je Radičev in da je tudi prof. Ribarič radičev. Vse to pa ni resnica. G. prof. Ribarič je eden najodličnejših Davidovičevih pristašev v Sloveniji. G. prof. dr. Ro-

stohar pa je bil in je še danes narodni socialist, ki je ostal zvest svojemu programu. Da so te naše trditve resnične, dokazuje naslednja izjava g. prof. dr. F. Rostoharja, ki smo jo prejeli:

»Na razna vprašanja iz krogov volivcev NSS in z ožrom na časopisna prerekanja izjavlja podpisani sledeče: Cutim se še vedno narodnega socialista, četudi nie g. Tumpelj izločuje iz svoje skupine, ki je zatajila narodno-socialistični program. Jaz nisem sam. Z menoj so oni narodni socialisti, ki so se za to stranko od njenega prestanka žrtvovali. Smatral sem za potrebno, da nastopim pri oblastnih volitvah skupno na list, katere nosilec je Davidovičev profesor Ribarič, ki je idejno nam najbližji in ki je za svojo idejo pravega sporazuma ter resnične ravnopravnosti med brati bil dovolj preganjan.«

Maribor, dne 19. januarja 1927.

Dr. Franc Rostohar, profesor.

S to izjavo pozivlje g. dr. Rostohar vse resnične in prave narodne socialiste, da naj ostanejo zvesti svojemu programu in naj volijo listo, katere nosilec je profesor Ribarič.

Pod nobenim pogojem ne smejo narodni socialisti glasovati za listo, katero so stranki in odpadniki skovali skupaj s samostojnimi demokratii.

Jeseniškim delavcem in železničarjem.

V petek, dne 21. januarja, ob 8 zvečer se bo vršil v »Kat. delavškem domu« na Savi volivni shod SLS, na katerem bo poročal narodni poslanec in bivši železniški minister g. Anton Sušnik.

Somišljeniki, delavci in železničarji, pridite vsi!

Spomnite se, da Vam je krščansko socialni minister za socialno politiko J. Gostinčar uzakonil osemurni delavnik, dočim niso delavske zahteve napredovale niti za milimeter, čokler so sedeli demokratski in socialistični ministri v vladi.

Naj nam svobodnemiselnj socialisti in demokrati tudi povedo, kaj so storili njihovi svoječasni zastopniki v vladi za odpravo velike stanovanjske bede, ki vlada nad delavstvom! Nič. Ko pa je sedel v pokrajinski vladi v Ljubljani krščansko socialni poverjenik dr. A. Gosar, je začel z železno odločnostjo pritiskati na kapitalistična podjetja, da se morala začeti graditi prepotrebne stanovanjske hiše za delavstvo.

Vedno bolj propada Slovenija pod centralističnim režimom. A spomnite se, da so socialisti ravno tako vneti hlapeci centralizma, kakor liberalni demokratje, ki bi najrajši vse uradne centrale spravili v Belgrad in vsa večja industrijska podjetja demontirali in prestavili v Srbijo. Kje bo pa potem slovenski delavec dobil zasluzka? Ali ni bil socialist Kristan eden največjih bojnikov za centralistično vidovdansko ustavo, tako da ga je sam pok jni Pašić v državnem zboru posebno pohvalil? Ali ni sedel Kristan v isti vladi z dr. Kramarjem, ko se je naša krona spravila ob ceno v razmerju 1 dinar za 4 krome? Ali so socialisti kaj boljši od demokratov, katerih glasilo »Domovina« je svoj čas pisala, da naj celo občinske tajnike nastavi država, ki bi bili neke vrste jero bi županov in detektivi v občini?

Centralizem je pograbil težke milijone delavskega denarja in ga iztrgal iz domače slovenske uprave, da se je z njim nasitilo par zagrebških in belgrajskih bank. Centralizem je rodil zloglasni pravilnik za bratovske skladišnice, ki ga je podpisal minister dr. Zerjav, da so danes ti nekdanji tako cvetoči delavski zavodi v najžalostnejšem položaju, ki je sploh mogoč.

Delavci, sotrpini, ne pozabite, kdo se je najhuje boril proti davku na ročne delavce? Ali ne »Jugoslovanski klub« in njegovi govorniki v parlamentu: Smoder, dr. Gosar in Kremžar?

Ne pozabite, kdo nas je branil, ko smo stali v ognju podivjanih nacionalistov, v času, ko se je izvršil eden največjih zločinov, kar jih zabeležuje slovenska zgodovina: umor rudarja Fakina v Trbovljah, ki je še danes nekaznovan, v času, ko so orjunaši v Radov-

ljici streljali na jeseniške godbenike in hoteli ustaviti vlak. Ali je bil tedaj sploh kak list v Sloveniji razen »Slovenec«, glasila SLS, ki se je upal odločno braniti in zagovarjati nelotne delavske žrtve? Spomnimo se tistih burnih dni, ko so poslanci SLS v nevarnosti za svoje življenje vse tvegali, da so branili pravice delavstva! Tedaj v tisti najhuji uri je vse zapustilo delavce samo SLS je z vsem svojim vplivom stala delavstvu na strani. Zato: zvestoba za zvestobo!

Spomnimo se, da je bilo pod P. P. (radikalno-demokratskim) režimom vsled ovačstva demokratov nešteto slovenskih uradnikov in uslužbencev prestavljenih iz svoje domovine samo zato, ker niso bili pristaši SDS.

Kdor je torej proti centralizmu, proti nasilju, proti korupciji, proti ovačstvu, ta naj stopi pod neomadeževano zastavo Slov. ljudske stranke, zaščitnice slovenskega delavstva. Demokrati in z njimi združeni narodni socialisti ne smejo dobiti dne 23. januarja niti enega delavskega glasu, Kristanovi socialpatrioti pa naj se preje spokorijo in objokujejo svoje grehe, preden hočejo dobiti kak glas od slovenskih delavcev!

Tržič za Majeršiča.

Tržič je spregovoril. Vršil se je v torek v našem mestu shod SLS, kakor jih je bilo še malo. Dvorana »Našega doma« je bila nabito polna, četudi je bilo vreme neugodno. Zbrani množici sta govorila dr. Marko Natlačen in kandidat Ivan Majeršič. Nasprotniki so se poprej rotili, da bodo shod razbili, pa so bili čisto mirni, ker vedo, da je gospod župan le števni kandidat Žerjavove stranke in da poskuša le rešiti g. dr. Alberta Kramarja, bivšega ministra za trgovino, pod katerega ministrovanjem je belgrajska vlada zamenjala 4 krome za 1 dinar in našim pokrajnam zadala silovit gospodarski sunek. Tudi podrobna agitacija g. župana Lenčarja ne bo uspela, ker ve vsakdo, kako so esdeesarji pri Slavenski banki gospodarili. Tržič bo stal kot 8. februarja 1925 zvesto v vrstah SLS. Naš kandidat Ivan Majeršič bo zastopnik našega lepega mesta. Vsi volivci do zadnjega na volišče za našega someščana!

Za avtonomijo Slovenije morajo delati oblastne skupščine. Volimo samo Slovensko ljudsko stranko!

PRRVA je naša skrinjica. Le v kamniškem okraju in v mestu Maribor je **druga,** v mestu Ljubljani pa **tretja.**

Radičevski agitatorični slagerji. Pri SKS sarjihu si sedaj v tem volivnem boju piete slave venec tudi neki Tomšič. Ta moč je bil v ponedeljek, 17. t. m., na nekem sestanku SKS v Dupljah in je tam po poročilih, ki so jih nam poslali naši zaupniki postavili sledeče neresenične teze: 1. Poslanec Pušenjak je bil proti zenačenju davkov, oziroma je bil proti znižanju davkov; 2. Dr. Basaja je govoril v Naklem, da so pri nasprotnih strankah sami zaniž gospodariji; 3. Dr. Kulovec je g'lasoval za visoko carino na obdelan les. — Vse tri trditve, če jih je g. Tomšič res tako govoril in po poročilih, ki smo jih prejeli ne moremo o tem dvomiti so od konca do kraja neresenične. Noben se ni tako trudil, kakor ravno posl. Pušenjak, da bi se predloženi zakonski predlog o zenačenju davkov v korist davkoplačevalcev zboljšal in da bi se davki znižali. Predlog sam je vseboval ne znižanje nego znatno zvišanje davkov. Glavni delavec pri zboljšanju tega predloga, je bil ravno posl. Pušenjak. To ni nobena skrivnost, temu so pričrli vsi člani davčnega odbora. Če ni na celi črti s svojimi zboljševalnimi predlogi uspel, je to krivda radičevsko-radikalne večine. To glede prve točke Dr. Basaja nismo vprašali kaj je govoril, a poznamo njega in njegov delo, zato tudi vemo, da on tega v tem smislu ni govoril, da ne bi bil mogel biti dober gospodar posamezni nasprotni strankar. Da so pa demokratje slabo gospodarili pri Slavonski banki, je menda vsem jasno. In da je radičevsko-vladno gospodarjenje za nič, vemo vsi, ker čutilimo na lastni koži. Glede tretjega sledede: Vsaka carina je davek, ki v toliko zviša ali zniža ceno blaga. Pri izvozu zniža za toliko ceno blago, kolikor je pri carinska postavka visoka. V narodnem gospodarstvu ni sedaj nobenega dvoma več, da so vse izvozne carine negospodarske, in da jih je treba odpraviti. To je mišljenje vseh narodnih ekonomskih ekonomskih znansivenikov. In čim prej se odpravijo, tem boljše za narodno gospodarstvo. Da so pa še posebno izvozne carine na predelano blago ne smisel, je pa jasno kot beli dan. Zato je neresnično da bi bil dr. Kulovec g'lasoval za izvozne carine na obdelan les, ker je celo g'lasoval za odpravo carine na neobdelan les in sicer v interesu kmetikeza ljudstva. Obenem je pa tudi pošlo, da si na lastno prilaganje tujci, ki bi hoteli izvršiti neobdelan les z železniškimi tarifi. G. Tomšič: Je resnično dejstvo se držite? P. neresničnimi dejstvi se tudi v politiki nikomr ne pride.

Veličasten šod Samostojne demokrat. stranke v Leskovcu, katerega je sklical njihov kandidat g. Alojzij Sribar za 16. t. m., je bil tako sijajen, da takega shoda Leskovec še ni doživel in niti sam g. kandidat ga najbrže ni pričakoval. Vrtil se je pri g. Lavrinšku, gostilničarju v Leskovcu. Na shod je prišlo nekaj krške gospode, navzočih je bilo tudi par samostojnih in nekaj pristajačev SLS. Otvorila se je takoj živahna debata. Gospodje demokrat. s svojimi damami pa so odšli na žalost brez shoda. Z njimi vred je odkorakal tudi gospod kandidat z izjavo, da sploh ni nameraval imeti shoda. Kajti pogoreli so tako, da se jim je vse smejala.

Shod SLS v Krškem. V Krškem se je dne 16. t. m. vršil sijajen shod SLS, na katerem sta poročala kandidata krškega okraja gg. dr. Anton Milavec in kaplan Matej Tomazin. Ljudstvo je bilo s shodom, katerega se je udeležilo veliko število mož in fantov, prav zadovoljno. Ugovorov ni bilo.

V Smarju pod Ljubljano se je vršil v nedeljo po prvi sv. maši dobro obiskan volilni shod Slovenske ljudske stranke. Volilci so z velikim zanimanjem in odobravanjem sledili krasnemu govoru g. Vrtova. S hlapci belgrajskega centralizma, to je z Zetjavci in Puceljci, ki poleg tega, kakor je neki volivec dobro opomnil, tudi nimajo več svoje »firme«, nočejo imeti nobenega stika. Vsi so sklenili iti na volišče in kroglice oddati v prvo skrinjico. Zmaga »Slovenske ljudske stranke« je v občini Smarje zagotovljena.

Demokratska polomija v Begunjah na Gor. Demokrati so mislili, da bodo najbolj pogodili, ako skličejo v Begunjah na Gorenjskem shod zadnjo nedeljo pred volitvami. Prišel je g. Ambrožič iz Ljubnega in govoril zmerno. Poslušalcev je bilo malo. Nazadnje sta se še predsednik shoda in neki pristajač med seboj sprekajala radi naravnih okoliščin v Podgori, ki so je demokratski agitatorji že parkrat obetali pred volitvami, pa je še sedaj ni. G. učitelj je zavrnil, da so bile to le besede, da pa resno niso obljubili Podgorcem elektrike. Prav, da vsaj vemo, koliko smemo demokratom verjeti. Ta shodišč je bil tretji, še smejo enega Meti, ki ga je sklicala SKS; najštevilnejši je bil shod SLS.

Dr. Novačan boleži same polomije. Dne 16. t. m. ob 3 popoldne je imel dr. Novačan v Dobju v gostini Martina Guček volilni shod. Navzočih je bilo na shodu iz treh volilnih okrajev okrog 30 zborovalcev. Dr. Novačan je uvodoma jadrkoval, kako se mu je tega dne slabo godilo na šnodih; potem je začel udrhati po dr. Korošcu, po vladi in duhovniških sploh, češ da so morajo njih posestva razdeliti in nje same sirogo nadzorovati, da ne bodo polizirali v cerkvi, za kar bo seveda treba zakona, katerega bo menila morala oblastna skupščina skleniti! Hvalil se je tudi, da je pri njegovi sranki na Kranjskem 64 duhovnikov! Končno se je izrekel za avtonomijo Slovenije. Cel govor je bil klopčev zmešanji pojmov, kar se mu je potem spremenilo v dolg nos, ko je navzoči namestniški kandidat SLS pobil njegova izvajanja. Kandidat SKS Javšnik iz Kozja je najbolj hvalil sebe in svoje bika, kar je napravilo mnogo zabave navzočim. Pridobil ni dr. Novačan s tem shodom nobenega volilca, pač pa zgubil.

Košnica pri Celju. Zadnjo nedeljo se je v naši vasi vršil prav lepo obiskan shod, na katerem sta poročala o predložitvi volitvah g. Alojzij Mihelič iz trega in g. A. Lastacher, kaplan iz Celja. Shod je vodil g. Slander. Udeležila se ga je velika večina okolitskih kmetov iz zapadno-junega dela okolice. G. Mihelič je volivcem pojasnil ustanovo oblastnih skupščin in jih primerjal s stariimi deželnimi odbori. G. Lastacher pa je navdušil volilce za udeležbo pri volitvah. Prisotni so izvajanja govornikov z zanimanjem poslušali in odobraval. Na dan volitev pojde cela Košnica in njena okolica na volišče, kjer bo volila SLS.

Trdnjava SLS na Spodnji Polskavi pri Pragerakem. Naša župnija je vsa oživila ob novih volitvah v oblastno skupščino. Oba shoda pri Jelenu in g. Leskovarju sta pokazala, da bo čisto zmaga SLS. Res je, da pride k nam veliko agitatorjev iz Hrvatke in iz Maribora, da imamo tolkove srank kakor sam Maribor, a večina volivcev je v taboru najmočnejše stranke, ta pa je in bo SLS, ker doma v Sloveniji hočemo mi gospodariti, ne pa drugim služiti!

V Kotljah je imel v nedeljo 16. januarja kandidat g. Držičnik sijajen shod. Udeležba, kakor navdušenje za SLS izvrstno. Volilci so soglasno odobrili program, ki jim ga je podal kandidat.

V Marenbergu je imel g. Držičnik v ponedeljek 17. januarja enako krasno uspeš shod. Nasprotniki, četravno jih je bilo ta dan nekaj v trgu, niso prišli blizu. Radičevi pristajači med kmeti gredo z nami, ker spregledujejo prevaro. Z nami je vse kmetiško delavsko ljudstvo.

Libelice. V nedeljo 16. januarja sta prišla v našo malo vas dva agitatorja liste »Združenih delavcev in kmetov«. Preplavili so celotno vas z vabilni na shod, ki bi se imel vršiti takoj po božji službi v gostini Serca. A kaj, ko sta imela dva govornika samo dva poslušavca in še ta dva sta bila pristajača SLS. Da pa ne bi prišla popolnoma zastoj, sta pozneje otvorila shod mizam in slemam. Udrhala sta po SLS, češ, da je »gospodsk« stranka. Privlačila sta si tudi SDSarje, ki sta jih imenovala stranko lakajev, hlapcev in pecliznikov belgrajskih korit, stranko obznanen in fašizma itd., kar je po našem mnenju tudi popolnoma opravičeno. Čudimo se le, zakaj ta stranka, ki se izdaja za čisto delavsko a sranko, postavlja na prvo mesto svojih kandidatnih list uradnike, profesorje in učitelje, delavci pa jim pride prav šele tem, kjer nikoli izvoljen ne bo? Po shodih se širokoustijo, da se edino njihova stranka briga za pravice revnega ljudstva, v resnici pa je to sranka socialpatrojskih frakcijev. Zato bomo 23. januarja pokazali, da je stranka slovenskega ljudstva samo SLS.

Krčevina pri Ptuj. Odkar se je zoznalo, da samostojni niso držali svojih obljub, ki so jih dali volivcem leta 1920, in ko so celo zabeli prevračali politične kozle, nimajo pri nas nobenega zapužanja. Pri zadnjih volitvah so dobili en sam glas. Tega je dal mož, kateremu značajnost ne dopušta, da bi zapustil stranko, kateri je enkrat poveril svoje zaupanje. Četudi proti svojem boljšemu prepričanju. Naše mnenje pa je, d a je boljši napako popraviti, kakor pa vedoma zlo podpirati. Samostojna stranka, kakor znano, ni več samostojna stranka, ampak slovenski privrsek Radiča, za katerega zaveden Slovenec ne more dati svojega glasu. Zato smo prepričani, da bo ostala njegova skrinjica na našem volišču popolnoma prazna.

Gornja Sv. Kungota. Shod SLS je bil dobro obiskan, razveseljevalo dejstvo, da ljudje spoznavajo, kje je rosnica. Sicer je nekaj Radičevih priganjčev, ki se mutijo za prazen nič. Eden hodil okoli, ki agitira na videz za SLS, a končno pa reče: »Kroglice na vrzite v Radičevo skrinjico! To je kmpje!« Srašno močeno shod je imel drugi radičevci v istem času, ko pri Senekoviču SLS na njegovem domu; če so navzoči 4 osebe! Sprejete ljudje se pravočasno in ne poslušajte radičevskih agitatorjev. Naša edina rešitev je pri SLS, naša zahteva je, dajte nam avtonomijo — slepti se ne damo — glas damo stranki, ki je Bogu svo-

ja, bo tudi narodu zvesta, in to je le SLS, druga nobena!

Središče. SDS je vendar spravila z veliko težko pri nas 50—60 ljudi na shod. Predsedoval je Robič, Petovar pa je govoril o uvodu francoskih vin. Sklepe je pravil, da so naši klaneci preozki. Pivko je udarjal na centralistični boben. Druge nesreče ni bilo. Narodno zavedni Srodiščani pa bodo volili prvo skrinjico.

Sr. Peter ra Medv. selu. Pri nas je volilno gibanje prav živahno. Za demokrate se nihče ne zmeni, kakor je pokazal žalosten sesanek pri Ivanu Cverlinu, kjer se je malo število pristajačev za mizo razgovarjalo in se spogovarjalo, kaj bo, če nas vse zapusti. G. Novačan je pri nas s svojim shodom pri Janežu Turnšku slabo uslugo napravil g. Radiču. To ni bil shod, saj jih je prišlo komaj okoli 15 in še ti niso bili vsi za Radiča. G. Novačan je najbrž uro zgubil na svojem trudopolnem potu, drugače bi bil prišel na shod ali bolje rečeno na sestanek že ob 2 in ne ob 5. Smolo pri tem shodu pa ima tudi vedno zvesti pristajač g. Radiča Anton Majar, ki shoda ni pravilno sklical in utegne zaradi tega imeti še sčunosti.

23. januarja 1927

je naš prvi deželni zbor v novi državi. Vsi na volišče!

Struge. Pri nas imamo edino pot na Ribnico čez tako imenovano Malo goro. To pot rabi in jo je rabila že od pamtveka vsa občina Struge in tudi sosedne občine za prehod na Ribnico, Sadržico, Bloke, Kočevje itd. Pot je za občino Struge življenjskega pomena, brez nje ne moremo biti niti pozimi ne poletu. Pot vodi deloma čez vasi in polja in končno čez gozd dedičev Fortunata Lovšina iz Ribnice. Ker je pot za občino tako neobhodno potrebna, jo je občina tudi vedno oskrbovala in popravljala tudi od pamtveka, splošno se je pot smatrala in se seveda še smatra za javno last, ker je bila vsakemu dostopna, in jo je rabil kakor in kolikor je hotel vsakdo bodisi za pešhojo, bodi živino in vozove. V l. 1915. meseca oktobra pa sta po tej poti začela vlačiti bukovne klovede lastnika gozda Janez in Jože Lovšin. Ker se je pot s tem zelo poškodovala, je politično županstvo oba Lovšina na odgovor v občinsko pisarno. Povedalo se jima je, da je pot javna in da smeta vlačiti na vlak le, če podpišeta izjavo, da bodesta po končani vožnji odnosno vlačitju pot popravila. Dočim je Janez Lovšin dne 5. oktobra 1925 podpisal tozadevno izjavo, se je pa Jože Lovšin odločno upr! temu, češ, gozd je moj in moja je tudi pot in delam z njo kar hočem. Radi tega je županstvo moralo nastopiti zakonično pot. Lovšina sta se pritožila na okrajno glavarstvo v Kočevju, ki pa pritožbe še danes ni rešilo, češ, da je treba počakati, da bo gradbena direkcija odločila, da pot spada med javna občinska pota. Istočasno je pa županstvo uvedlo tudi postopanje, da se ta pot sprejme v seznam občinskih potov po § 11. cestnega zakona. Vsakdo bi pričakoval, da bodo vsi občani, zlasti pa občinski odborniki, župana pri tem zares težkem poslu podpirali brez razlike strankarskega prisljajanja, saj gre vendar za občo korist, brez katere občina biti ne more. Toda temu ni bilo tako. Ko je občinski odbor dne 19. prosinca 1926 o tem razpravljal in je župan pojasnil in utemeljeval potrebo, da se sprejme ta važna pot v seznam občinskih potov, je France Hočevvar, vodja samostojnih v Strugah, in kandidat za oblastne skupščine, izjavil, da vsega tega ni potreba, in je glasoval proti. Vendar je večina predlog župana Pogoreca sprejela in sprejela tudi pot v seznam občinskih potov. Toda France Hočevvar še ni miroval, ampak je s svojimi pristajači sestavil obširno pritožbo na gradbeno direkcijo. Občina se je morala obrniti na redno sodišče. Seveda je občina vložila tožbo na upravno sodišče in tudi zmagala. Upravno sodišče je razsodilo, da spada spor radi pota pred upravno oblastv. Gradbena direkcija se sedaj znova bavi z zadevo, ki bi bila lahko rešena že spomlad lanskega leta, ter zahteva, da občina plača za ogled na licu mesta predujem za komisijo 1685 Dn, kar je seveda občina zavrnila s protestom. Tako sedaj zadeva še ni rešena. Glavna zasluga gre za to samostojnežem, oziroma njihovu voditelju. Pripomnimo še, kar je razvidno iz zapisnikov občinskih sej, da je France Hočevvar predlagal pri seji dne 9. novembra 1924, odnosno prošil občinski odbor, naj se o tem razmislija, na kak način bi o bčini a poravnala predmetno pot. Mi mislimo, da Stružani Franceta Hočevvara, ki se nam zdaj ponuja za poslanca v oblastno skupščino, ne bomo volili. Mi bomo volili može SLS, ki imajo drugačne pojme o pravicah občine, kakor jih ima France Hočevvar!

Črnomelj. Nedavno smo brali v »Slovenec«, da Črnomelj dobro napreduje. Gotovo si nas je nekdo privoščil in se iz nas mlo ponorčeval. Ceste v okolici in Črnomlju so tako razbite in je tako blato, kot še nikdar poprej, dasi se po cestah vsaj polovico manj prevaža, kot se je pretekla leta. K sreči je električna razsvetljava po mestu tako izvrstna, da se lahko brez skrbi ponoči po mestu srehajajo in boš šele drugi dan videl, da si bil skoraj do kolen v blatu. Ako se misli kot napredek betonska škarka ob kaplanici, za katero, kot slišimo, je sklenilo cestno gorenstvo 40 odstot. prispevka za cel cest okraj, je treba reči, da je ta škarka tudi dovolj draga, kajti delali so jo v tako pozni jeseni in zimi in tako nerodno, da stane vsaj pol preveč. Nismo proti pešpoti, ali ta bi se bila dala ob desni strani nad Papeževo hišo zelo lepo izpeljati in stalo bi bilo to le malenkost, pač pa ne bi bilo tako vidno proti županovi hiši. Isto je z prekopavanjem vodovoda, naj je dal denar že kdorkoli, saj je denar vendarle iz žepov davkoplačevalcev. Prekopalo se je v smeri od rezervuarja čez vso mesto približno 2 km daleč do temelja — kakor če bi zdravnik razrezal bolnika čez in čez, da bi določil kral bolezni. Veščak bi bil preizkušal ta del vodovoda za mal denar, prekopalo bi se na 50—100 m, zaprle ob obeh straneh cevi ter s sesalno na pritisak in manometrom določilo, ali so cevi v redu ali propuščajo. Vrh vsega pa so se cevi ob smufah nanovo s svincom zalile in zabile, ne da bi se bilo s pritiskom poizkušalo, če cevi pritisk vzdržijo ali ne; nato so jih zopet zasuili. Stroški so ogromni, vse ulice razrvane, a izboljšanja do sedaj ni opaziti. Vsota, katere se je letos porabila na škarno nad Flekovim mlinom, prestavitve spominske kapele, škarko ob kaplanici in prekopavanjem vodovoda, mora biti naravnost grozna za naše razmere. To vse bi se bilo dalo odložiti na boljše čase. Denar pa naj bi se bil porabil za katerokoli napravo: ali izboljšanje mestne razsvetljave, preprosto klavirno ali zlatavo hiše za stanovanje. No, če imajo otroci denar, so kramarji veseli.

Uničujoča kritika ministrovanja Ivana Pucelja.

NAPREDUJOČE DRAŽBE IN PROPADANJE KMETSKEGA STANU V SLOVENIJI POD PUCELJEVIM MINISTROVANJEM. — ZA KMETA NI BILO NOBENEGA DENARJA. — POPLAVLJENCI ČE VEDNO ČAKAJO NA POMOČ, — POPOLNO ZANEMARJENJE REGULACIJ, KMETIJSKEGA ŠOLSTVA IN STRANKARSKO PODELJEVANJE PODPOR. — PUCELJEVI PRIJATELJI IN STRANKARSKI KOLEGI, RADIČEVCI, SPREJELI REDUCIRANI PRORAČUN, V KATEREM SO SE ČRTALE NAJNUJNEJŠE POTREBE KMETSKEGA LJUDSTVA.

Belgrad, 19. jan. (Izv.) Snoch je trajala seja finančnega odbora pozno v noč. Kakor smo poročali, je bilo v razpravi ministristvo za kmetijstvo. Od vladne večine se ni nihče oglašil k besedi razen poslanca Miletiča, ki je predlagal ogromne redukcije Od Jugoslovanskega kluba pa sta se priglasila k besedi poslanec Smodej in Vesenjaki. V stvarnih govorih sta očitrala važnost tega ministristva in pomanjkljivosti, ki izhajajo iz dosedanje vladne politike, ki so nastale vsled tega, ker je proračun sestavljajl minister Pucelj.

Poslanec Franc Smodej

je v svojem govoru najpreje odgovoril na ministrov ekspozice. Potrdil je ministrovo izjavo, da se je pač v proračunu varčevalo, varčevalo celo tam, kjer bi bilo treba ljudstvu priskrbeti na pomoč. Toda za napredek ljudstva se ni storilo niti tega, kar bi se absolutno moralo storiti.

KOLIKO DRAŽB JE BILO POD PUCELJEVIM RADIČEVO »KMETSKO VLADO«.

Naša država je po svojem značaju agrarna država. Vladni stranki radi naglašata da zastopata kmetstvo prebivalstvo, proračun pa dokazuje, da imata malo volje in sposobnosti reševati kmetško prebivalstvo in gospodarsko krizo, ki kmeta po celi državi upropešča. Statistika prislilnih javnih dražb zemljišč v Sloveniji dokazuje, v kako žalostnem stanju se nahaja kmet in kako se to stanje vsako leto postopoma slabša. Teh dražb je v Sloveniji leta 1922. bilo 87, l. 1923. se je številno zvišalo na 76, l. 1924 jih je bilo že 210 z 30 milijoni vrednosti, l. 1925. pa jih je bilo razpisanih 481, v skupni vrednosti za približno 60 milijonov Din. Kakšno pomoč nudi v tej stiski država oziroma vladni stranki kmetu, napredku in poljedelstvu? Predloženi proračun priča, da kmetom tudi v bodoče ni pričakovati boljših časov, če bosta zanje skrbeli samo stranki, ki sta na vladi.

KAKO MALO DENARJA IMA PUCELJEVIRADIČEVA »SELJAČKA« VLADA ZA STVARNE POTREBE NAŠEGA KMETIJSTVA.

Govornik dokazuje to na podlagi posameznih postavk v proračunu, ki določa za kmetijske nadaljevalne šole samo 60.000 Din, za tečaje in predavanja na deželi 210.000, za gospodinjstvo tečaje v 33 oblasteh samo 280 tisoč Din. Posebno so značilni krediti za napredek živinoreje. Vsota vseh postavk v ta namen sicer znaša skoro 16 milijonov. Za napredek kmetijstva se je za celo državo določilo samo okrog 900.000 Din. Vse ostali krediti pa gre za upravo živinorejske stroke, torej za osebne izdatke in kar je z njimi v zvezi. Tako se je za odškodnino za poginulo okuženo živino določilo samo 300.000 Din, za podporo siromakom, ki jim je poginila živina, celo samo 50.000 Din. To se pravi, da se s takimi postavkami ponesrečenim samo vzbuja upanje, da bodo prejeli odškodnino. Toda ta odškodnina ne bo zadostovala niti za ožje prijatelje tega čudnega »seljaškega« režima. Za premiranje bikov in za komisijo v to svrhu se je določilo 100.000 Din, za podporo za mlekarke, čebelarke, živinorejske in druge tečaje se je določilo samo 80.000 Din, in sicer v državi, ki je ponekod v kmetijstvu strašno znostala. Edino za kmetijske razstave in nagrade je določenih 1 milijon.

KAKO JE KMETIJSKI MINISTRE PUCELJ SKRBEL ZA POPLAVLJENCE.

Naravnost sramotno pa je, da se je po strašnih elementarnih neizgadah, ki so preteklo leto prizadejale ogromno škodo, določila podpora za prizadete in za komisije samo 1 milijon! Govornik ostro kritizira malomarnost vlade pri zadnji povodnji v Sloveniji, zlasti ker je bil resotni minister Slovenec, ki mora poznati grozoto poplavi. Še do danes nekateri niso prejeli nobenih podpor. Za uređitev vodnih tokov se je določilo samo 600.000 dinarjev, to je skoro polovico manj, kakor lani! Za nujna dela za zavarovanje pred poplavami po vseh skušnjah, ki smo jih imeli v preteklem letu, se je določilo samo 240.000 Din za celo državo, za več kot 3 milijone manj kot lani, ko država niti od daleč ni mogla zadostiti svoji dolžnosti.

Kot podpora za nenadne katastrofe vsled narasnih hudournikov in za delo pri hudournikih se je določilo celih 100.000 Din za vso državo, to se pravi, iz ljudstva in nesrečnejev se norece briti! Ko že ukinjate skoro vse kredite, ki so namenjeni za ljudstvo, se sploh nič ne bo poznalo, če ukinete še to vsoto. Po svoji nizkosti je naravnost brezpomembna. Če bi bilo vsaj 9 milijonov, bi bilo še vedno silno malo.

KAKO JE MINISTRE PUCELJ SKRBEL ZA OBČEKORISTNE NAPRAVE.

Govornik obtožuje poljedeljskega ministra, da še do danes ni uredil začasne uravnave Save pri Gameljnih in nižje, kjer voda vedno bolj odnaša plodno zemljo. Kmetijski minister je l. 1925 govorniku pismeno obljubil, da se bo to takoj izvršilo, ter da se bo za odklonitev nevarnosti za ljubljanski vodovod postavila v proračun potrebna vsota. Vse to se pa ni zgodilo. Govornik zahteva v tem oziru pojasnila, kakor tudi, zakaj se ni izplačala vsota 400.000 Din, ki je bila določena za vodovod v Grosupljem. Minister Pucelj ni imel kredita za potrebe, pač pa so dobile veliko podporo strankarske (SKS) ustanove, kakor »Ekonom« in druge. Ustanove niso za strankarske namene, marveč za vso javnost. Davkov ne plačujejo samo pristajači tega ali onega ministra in njegove stranke, marveč vse prebivalstvo.

KAKO JE MINISTRE PUCELJ SKRBEL ZA KMETIJSKO ŠOLSTVO.

Govornik zahteva amandamente za regulacijska dela pri Ljubljani in Gradašnici ter za osuševanje ljubljanskega barja. Obširno opisuje zgodovino tega podjetja, ki je sedaj popolnoma zastalo, kakor mnogo drugih važnih regulacijskih del. Govornik obžaluje, da vladna večina črta kredit za mlekarstvo šole v Škofji Loki, ki bi bila za vso Slovenijo velikega pomena. Kakor tudi za šolo v Zalcu, dasiravno sicer ustanavljajo nove kmetijske šole, ki ne bodo uspevale, uničuje pa preizkušene ustanove in stare šole, kakor je kmetijska šola na Grmu. Govornik zahteva, da se minister ne dotika ustroja te preizkušene šole, ki jo je pred 52 leti ustanovila dežela kranjska.

PUCELJ HOČE SPRAVITI VSE POD HRVATSKI KLOBUK.

Poslanec se izjavlja proti čl. 144., ki pooblašča ministra, da sme prodati žrebčarno na Selu pri Ljubljani in da sme za to kupiti primerno zemljišče in zgradbo. Bati se je, da se bo žrebčarna prodala, denar pa bo pobasala država, namesto da bi se porabil za nakup drugega zemljišča in nove zgradbe. Sploh je žrebčarna na Selu eksploatacijski predmet zagrebške kobilarne. Če je zlezel Pucelj pod Radičev plobuk, ni treba, da bi šle z njim vse naše ustanove pod Hrvatsko seljačko stranko. Govornik kutemeljuje to svojo trditve z dejstvi in opozarja navzoče, da naj prenehajo s takšno politiko, ki po nepotrebnem razdvaja Hrvate in Slovence. Zagreb bo za Slovence postal isto, kar pomefija za Slovence Belgrad. To je zlo in zabloda, na kar govornik opozarja.

Govornik graja, da Ljubljani ni dobila potrebnih kreditov za licenciranje in razdelitev žrebcev. Zahteva, da se v ta namen takoj nakaže 25.000 Din.

VSA PUCELJEVA »SELJAČKA« POLITIHA ZAVOŽENA.

Končno govori poslanec o počasni zakonodaji v kmetijskem resoru. Skupščini se je predložil edino zakon o kmetijskem kreditu, pa še ta je v načelu napačen. Za kmetijske kredite se je določilo 50 milijonov. Od tega kmetje v najhujši gospodarski krizi ne bodo ničesar dobili. Po zakonu se za ravnateljstvo daje 800.000 Din, za Zadrufne zveze pa se je določilo samo 1 milijon, od česar bo imelo zadrufništvo res malo koristi.

Nič se ne sliši, da bi se ministristvo bavilo z načrtom za kmetijske zbornice. Vsi drugi stanovi imajo svoje zbornice, samo »seljaške« vladni stranki se v pretežno kmetijski državi ne brigata za kmetijsko zbornico. Govornik izjavlja, da bo glasoval proti takšnemu proračunu.

Minister in referentje so odgovarjali na Smodejeva izvajanja in opravičevali od Pucelja sesavljeni proračun, da je država v težavnem položaju, da pa se bodo ozirali na govornikove zahteve pri amandementih. Za poslancem Smodejem je dobil besedo

poslanec Vesenjaki,

ki je naglašal, da je glavna gospodarska panoga kmetijstvo. Kljub vsem pojasnilom, našim predlogom in opozoritvam o brezpozojni potrebi, da se dvigne ugled in vpliv kmetijskega ministristva pri jugoslovanski vladi, je vendar ostalo vse pri starem. Pri nas je kmetijsko ministristvo pastorek, s katerim več kot po mačehovski gospodari mačeha: f nančni minister in kruta uprava. Za jugoslovansko ljudstvo, posebno za njegov slovenski del, ima država na upravo v glavnem samo — eksekucija.

Kmetijski minister nima moči in vpliva, da bi se zavzel za kmetijsko ljudstvo ne pri sklepanju trgovinskih pogodb, ne pri ustvarjanju carinskih zakonov in njegovih predpisov, ne pri železniškem tarifu, še manj pa pri davčni obremenitvi, sploh pri vsem, kar je bistveno za nastoj in obstoj in še bolj neobhodno potrebno za razvoj kmetijstva.

Ce se govori o težki gospodarski krizi, moramo uvideti, da je tej krizi v glavnem vzrok v stalno padajoči kupni moči širokih mas našega ljudstva, v stalno napredujočem obubošanju našega slovenskega ljudstva. To ljudstvo in njegovo blagostanje propadajo, ker nima vlada nobene agrarne politike. Ona pozna le fiskalno, ki ugonablja posebno slovensko ljudstvo. Ker je moj prijatelj in tovariš Smodej že predložil naziranje glede nedostakov in krivice, se hočem omejiti na dve, troje važnih zadev.

KAKO JE MINISTER PUCELJ SKRBEL ZA POTREBE KMETSKEGA LJUDSTVA NA ŠTAJERSKEM.

Pred sem moram za žal stjo ugotoviti, da je cela vlada, posebej pa kmetijsko ministrstvo, ki je bilo povrh v rokah Slovenca, ob lanskem težki krizi naravnost strašno žalostno odreklo. Ves čas lanskim težkim časom nisimo iz tega visokega mesta čutili nobene iniciative, nobene tople ljubezni za kmetijsko ljudstvo. Posebno kmetijski minister je bil gluh in slep za naše štajerske potrebe.

Kakor vrlje za vse panoge, tako se je najmanj storilo za vzdrževanje obstoječih regulacijskih in ohranilnih naprav ob Muri, še manj se je storilo pri Dravi in Pesnici, ravno-

toliko ali nič pri Savinji, Mislinji in Sotli. Pri Dravi je v veliki nevarnosti tisoče in tisoče hektarov zemlje. Vse opozorilne obznanje poslancev so bile dosedaj zastoj. Ko se bo uničila na tisoče eksistence, tedaj bo prepozno. Od vi de zahtevamo, da pove, ali hoče skupno z ogroženimi interesi rešiti, kar se še da rešiti.

Tretja zadeva je naše kmetijsko strokovno šolstvo. Omejil se bom samo na Štajersko. Vseled ministrskega nerazumevanja razmer ne moreta selaj v Mariboru uspevati za naše razmere najbolj potrebna vinorejska in sadjarska šola, ne srednja kmetijska šola. Kmetijskih panog ni mogoče poučevati kakor pravo ali zgodovino iz knjig in s samo besedo. Bre pgojno je potreben praktičen pouk. Pri ljudstvom in strokovnjaki se z nameravanimi redukcijami samo sramotimo, ker ne kaže minister razumevanja za kmetijske šole.

Poslanec apelira na ministra in vladno večino in zahteva, da uvažuje tiste zahteve teh zavodov, katere moramo upoštevati, ako še sploh h čemo govoriti o kmetijskem šolstvu. Naši strokovnjaki nečajo biti zajedalci, temveč resni delavci za pov dugo našega kmetijstva. To so tri glavne zadeve, katere omenjam kot dopolnilo k izvajanjem svojega tovariša. Od vlade in njene večine pa pričakujem pameti srca in razumevanja za te neodložljive stvari.

Oba govornika sta s svojimi izjavami napravila globok vtis. Kljub temu pa so šli radičevi preko tega in preko stavljenih zahtev. Proračun kmetijskega ministrstva je vladna večina krog 12 ponoči sprejela nespremenjen. Sprejete so bile edino redukcije, ki so jih predlagali radičevi.

Proračun ministrstva za gozdove in rudnike.

POSLANEC SMODEJ BRANI INTERESE SLOVENSKEGA GOZDARSTVA, KI GA VLADA ZANEMARJA.

Belgrad, 19. januarja. (Izv.) Popoldne je prišlo v finančnem odboru v razpravo ministrstvo za gozdove in rudnike. Minister Simonović je skušal v kratkih besedah opravičevati delovanje svojih uradov in braniti proračun.

Prvi je govoril

POSLANEC SMODEJ,

ki je naglasil: Tudi v ministrstvu za gozdove in rudnike so se izvršile deloma upravičeno, deloma neupravičeno, velike redukcije, ki so za državo in gospodarstvo naravnost škodljive. Pri redukcijah je treba razločevati upravne in gospodarske produktivne ustanove. Pri upravnih ustanovah se z redukcijami varčuje, pri produktivnih pa se državi naravnost škoduje, če redukcije niso premišljene, ker se onemogočuje poslovanje in se aktivne ustanove pretvarjajo v pasivne. Vladna večina je pri redukcijah pokazala, da jih ni premislila.

Uprava državnih rudnikov je slaba. Zato so državni rudniki pasivni. (Minister: Niso pasivni.) Ne vsi, toda tisti, ki niso pasivni, bi lahko donasali večje dohodke, ako bi bili v zasebnih ali samoupravnih rokah. Drugi so tudi pasivni. Dokaz je rudnik Vrtnik, kjer se delavstvo odpušča.

Dočim še kaže država nekaj smisla za rudnike, ne kaže mnogo smisla za nadzorstvo nedržavnih gozdov. V Sloveniji je nad 200 posestnikov malih gozdov. Od 60.000 ha gozdov v Sloveniji je samo 20.000 ha državnih gozdov. Zato je za Slovenijo nadzorstvo nedržavnih gozdov izredno važno. Njih naloga je, da ohranijo naše kmetijske domove, katerih glavni vir dohodkov so gozdovi. V drugih pokrajinah je malo zasebnih gozdov. N. pr. na Hrvaškem so državni gozdovi imovina takozvanih imovinskih občin. V ostalem so goz-

dovi v posesti posameznih velikih posestnikov.

V Črni gori in Srbiji sploh ne poznajo institucije politične gozdarske uprave kot nadzorne oblasti. Zato tu tudi ni smisla za velike naloge, ki jih izvršuje država kot nadzorna oblast. V proračunu se je za Slovenijo vsako leto črtalo nekoliko oseb v politični gozdarski upravi, in tako se je pričela v Sloveniji rušiti celotna gozdarska uprava.

Govornik zahteva gozdarsko šolo v Mariboru, za katero so bili krediti že v dveh proračunih. Šola pa se ni mogla realizirati, ker ni bilo dovolj prostorov. Ko so se lanske leto dobili prostori, se je črtal kredit, letos pa v proračunu za to šolo sploh ni nobenega kredita. Govornik zahteva amandamente, ki bi znašali 100 do 150 tisoč dinarjev. Ravno za Slovenijo je takšna šola izredno važna, ker je toliko gozdov v zasebnih rokah. Zato je treba vzgaje za dobro gozdarsko gospodarstvo, ki je v državnih gozdovih v rokah strokovnega uradništva.

Govornik ostro kritizira, da se je kot potni pavšal za politično gozdarstvo za vso Slovenijo določilo samo 12.000 Din, dasi bi bilo za obe oblasti v Sloveniji potrebo najmanj 100.000 Din. S takšnimi proračuni se naravnost onemogoča vsako nadzorstvo. Isto sodbo mora govornik izreči glede postavk za izboljšavo planinskih pašnikov v Sloveniji, ki znaša samo 30.000 Din, in katero vsoto hoče vladna večina zmanjšati celo na 10.000 Din! Lani se je bilo v ta namen določilo 200.000 dinarjev. Govornik ugotovi dolžnost države, da mora za gozdarstvo v Sloveniji biti skrbeti, ker je gozdarstvo v Sloveniji za državo, aktivno in ne vrača samo stroškov, marveč daje letno 3 milijone dinarjev v državno blago.

gajno, čeprav je v Sloveniji malo državnih gozdov.

Nadalje govornik dokazuje, kako nepremišljeno se postopa pri zmanjšanju kreditov. Za žago Soteska se je določil kredit 100.000 mesto 132.000 Din. Ta postavka pomenja samo vprašanje posojila, kakor se je v pogodbi določilo. Pogodba se ne more spreminjati.

Minister Simonović je priznal pravilnost in upravičenost Smodejevih izjav in izjavil, da se bo pri amandementih pri Sloveniji oziral na njegove zahteve. Glede odpuščanja delavcev v Vrtniku je dejal, da se

odpuščajo samo odvečni delavci, ki so se sprejeli na delo vsled intervencij.

Nato so govorili poslanci sam. demokrat Demetrovič, demokrat Groč in Jovanovičev radikal Stanković.

Vladna večina je proračun ministrstva za gozdove in rudnike sprejela proti glasovni opoziciji. Prihodnja seja bo jutri. Na dnevni red pride proračun ministrstva za javna dela.

Po seji finančnega odbora se je sestala vladna večina, da bi tudi glede ministrstva za javna dela sklenila razne redukcije.

Italijanske ponudbe glede Albanije.

Atene, 19. jan. »Politika« prinaša senzacijonelna odkritja o italijanskih predlogih Jugoslaviji za poravnava spora v albanskem vprašanju. List pravi, da je general Bodrero predložil v belgradskem zunanjem ministrstvu sledeče ponudbe:

1. Jugoslavija odobri italijansko-albanski pakt in se mu pridruži pod enakimi pogoji kakor Italija.

2. Albanija se razdeli v dve interesni sferi; vsa obala in južni del naj spada pod politični, gospodarski in kulturni vpliv Italije, severni del s Štadrom, dalje ozemlje do Korice v južni Albaniji, toda brez Elbasana in Tirane — spada pod gospodarski in politični vpliv Jugoslavije. Ta vpliv naj se uveljavi tudi na cerkvenem polju na ta način, da se tam-

kafšnja pravoslavna cerkev v primernem trenutku podredi srbskemu patrijarhatu v Belgradu.

Ako v Albaniji nastanejo nemiri, naperjeni proti sedanjemu stanju, sta Italija in Jugoslavija dolžni, da podpirata sedanjo vlado pri vzpostavitvi miru in reda.

Jugoslavija prizna Italiji pravico intervencije, zato se pa Italija obveže, da bo podpirala ratifikacijo jugoslovansko-grške pogodbe, ki je bila sklenjena za časa Pengalosoze diktature. Italija bo tudi podpirala okrepitev jugoslovanskega vpliva na Ogrskem. Neftunske konvencije se morajo ratificirati. Ostale balkanske države so pri italijansko-albanskem paktu izključene.

Japonski zunanji minister o odnošajih s Kitajsko in Rusijo.

Tokio, 19. jan. Včeraj je imel zunanji minister Sidehara v parlamentu velik govor, v katerem je očrtal smernice japonske politike nasproti Kitajski. Izvajal je: Nobene politične ali socijalne ustanove, ki so si jih ustvarili na Kitajskem tuji narodi v svoj lastni priči, se ne morejo trajno vsiliti kitajskemu narodu. Kitajci ne bodo dalje prenašali posega na zapadnih velesil v svoje zadeve in se tudi ne bodo pookerili odredbam, ki služijo baje v varstvo življenja in imetja Evropejcev. Japanci nima namena, da bi kakš kitajski vladi odrekla ali omejila temeljne pravice,

ki jih je neglede na kakoršenkoli prevrat na Kitajskem enkrat za vselej zajamčila.

Sidehara je dalje izjavil, da Japonska najvestneje spoštuje suverenitetne pravice in neodvisnost Kitajske in da se bo izognila vsakemu vmešavanju v kitajske notranje zadeve.

Končno je Sidehara s posebnim poudarkom izjavil, da ni nobene možnosti za interesni konflikt z Rusijo v Mandžuriji.

Mahta, 19. jan. (Izv.) Oddelek križark je odšel v Šang-hai.

Ameriški senat za mirno rešitev spora z Mehiko.

New York, 19. januarja. (Izv.) Predstavitelj demo ratov v senatu Robinson je predlagal na seji senata, da se naj reši spor z Mehiko, ki se tiče petrolejskih vrelcev, razsednim potom. Robinsonov predlog podpirajo udeležne osebnosti v senatu.

Washington, 19. januarja. (Izv.) V seji senata in rezrez, zbornice se je nadaljevala prava glede politike Zedinjenih držav v Mehiki in Nicaragui. Predsednik Coolidge je

izjavil, da se lahko vsa sporna zadeva z Mehiko formulira v vprašanju, da-li se namerava- jo vaseči petrolejski vrelci takoj in brez vsake odškodnine. Vsi koraki, ki so jih doslej storile Zedinjene države, so imeli namen, da se prepreči morebitna takojšnja razlastitev petrolejskih vrelcev. Nastop Zedinjenih držav v Nicaragui pa je v popolnem skladu z načeli Monroejeve doktrine.

Živahna volivna akcija HPS.

Zagreb, 19. januarja. (Izv.) HPS je zopet priredila te dni 21 shodov. V okraju Pakracu sta se vršila shoda v Badjevinu in Marijinem selu. V Hercegovini sta priredila g. Zarko Vlaho in kmet Zubac M. 10 shodov in sicer v naslednjih krajih: Seriš, Spodnja Blatnica, Titluk, Hazili, Grečevica, Lipno, Gradac, Pližanci, Pa ci in Drinovci. Ti sestanki v Hercegovini so posebno lepo uspeli. V Medjimurju so se vršili štirje shodi in sicer v Draškovicu, Krstanovicu, Zgornjem Kralovicu in Vratšincu. Na shod h sta poročala dr. Kečkeš in g. Petek. V Pitomci in Pelovarju je imel shod dr. Štepec. v Hercegovini in Koprivnici g. B. gdan Badč. G. Peter Grgec je poročal na velikem zaupnem sestanku v Novih Dvorih

(Klanjec), kmet Bosančić pa v Rokovecih (Srem). Danes je odpotoval dr. J. Šimrak na agtacio v Zumberško okolico.

KAKŠNE PRISTASE IMA RADIČ.

Sombor, 19. januarja. (Izv.) Okrožno sodišče je razglasilo včeraj ob nabito polni sodni dvorani razsodbo predsedniku tukajšnje radičevske organizacije Josipu Paliću in trem njegovim tovarišem. V obtožnici, ki se je čitala nad eno uro, se navaja, da so se imenovanjem obtoženci bavili z nepoštenim preskrbovanjem poštnih listov v Ameriko. Sodišče je obsodilo J. Paliča na dve in pol leta težke ječe, njegovi trije tovariši pa so dobili eno leto, 6 mesecev, oziroma dva meseca ječe.

Lojze G....:

Med brati na Primorskem

(Dalje.)

Morje je vrelo kot v neizmernem kotlu. Vali so vstajali, šumeli dalje, padali; in ko so udarjali ob obal, so klokotali med razjedenimi pečinami in zamolklo pogrkavali; od raztepenih valov so pene cvrčale kot bi kipele. Silni vetrovi so se tepli nad gladino.

Tisti dan sem hitel ob obali v seminar. »Za prefekta boš malim semeniščnikom; sami kmečki fantje, sami domačini. Med vodstvom pa ni niti enega Slovana. Potolaži jih, sirotice, govori ž njimi kot mati...«

Tako so mi govorili gospodje z dežele, ko sem se posvajal od njih — v mali seminar.

Z neskončnim upanjem sem šel: »Vsaj laz bom pri njih, da se bom z dečki pogovoril v jeziku, katerega so prinesli od doma, od mame... Toplo j m bo, oživel bo zopet dom, domači otroci, loze, polja. In vedeli bodo, da je le doma ljubezen, iskrenost, resnica, v tujini je zahrbtnost, v tujini je laž... Ne verujite ji!« Kako lahak je bil moj korak...

Večer. Oljčni gaj se je upognil do tal, tako silno so suvali vetri vani. Umaknili smo se na verando in gledali na morje, ki se je pod nami bohotilo z lučkami kot nebo z zvezdami.

»Ti, dečko, koliko časa si že tu?« sem toplo nastavlil vprašanje.

»Non capisco più sloveno, soltanto l'italiano... Ne razumem več slovenski, le italijanski...«

»Tako daleč smo že?« Kot bi me s kladi-vom udaril po glavi.

Zdaj pa jim govori, da je njih dom na Slovenskem, da jih njihov oče, njihova mati ne bosta več razumela, da bosta klela uro, ko sta dala sina v šolo, da je postal poturica...

Šel sem v gaj med tepenje vetrov, da sem v miru razmišljal. Poklical me je predslojnik in mi zab čal: »Da mi ne boste z malimi spre-govorili slovenske besede!«

Zdaj sem doumel onega ubožčka na ver-randi, ki po dveh mesecih, kar je bil z doma-ni več znal svojega materinega jezika... Pa predno sem mogel njemu in vsem drugim na široko odpreti oči, tem siroticam, so me pog-nali.

Božični večer. Kdo dopove, kaj doživlja tiste ure. Ni ga človeka. Preveč je, prepolna je duša nečesa daljnega, nečesa neskončno le-pega... Tisti večer je šla moja ura h koncu. Še sem zadnjič zbral dečke za slovo. In tedaj sem jim povedal vse, kar mi je ležalo v srcu kot gora: »Radi vas sem pričel, dragi, sem... Veste zakaj? Ker sem se bal za vas, bal, da bi vas moral naš narod izbrisati, vaši očetje, va-še matere objokovati kot izgubljene... Ali ne vidite, kaj se godi z vami? Vi postajate tuji. Sram vas je, ker nas je malo; sram vas je, ker vam govore, da nimamo zgodovine, kulture, da nimamo ničesar — razen sramotne sužnosti in barbarstva, oni pa so potomci večnega Rima...«

Za njimi hodite, ker vam pravijo, da ste sedaj tudi vi slavni, da tudi vi pripadate dr-žavi, ki ima dvalisočletno kulturo... Fantje,

bolje je, da se danes vrnete domov, tudi če ostanete preprosti seljaki. Sicer vas bo kiel oče, klela mati, da se ju za vse žrtve, za pre-čute noči radi vas, sramujete, ker sta iz ne-znatnega, zaničevanega naroda... Vi ne sme-te nikdar pozabiti, da je vaš materni jezik — slovenski, da ste sinovi slovenskih mater, mu-čenice, ki imajo ljubezni do vas, da je ne izme-rite vso večnost...«

Hotel sem iti. Tedaj so me dečki objeli in prosili:

»Gospod, še nam govoriti, o tem nam go-vorite... Gospod, sej smo nekoč govorili slo-venski, po so predstojniki kričali nad nami — ne upamo si več...«

In razodeli so mi vse: da ne smejo več domov pisati v domačem jeziku, le ital-janski. Doma seveda ne bi razumeli, zato ne pišejo nič. Božični prazniki so, pa ne morejo mamici in atu voščiti sreče in povedati jim, kako jim je hudo po njih...«

Ubogi, kje bodo razumeli svoj narod, kje ga ljubili, kje jim ga zagrinjejo v temo, odeva-jo v sramoto, pred njimi pa vzdignejo neki drugi narod, ki je vsemogočen, ki ima najslaj-ši jezik, ima največ svetcev, ki je takorekoč pred Bogom in ljudmi narod vzorov...«

Kadar mislim na te revčke, mi je tako pri sre-u, da bi vzel korobač in bi očistil tisto vilo nad morjem...

V noč je odmeval enakomerni ropot voza. Dva vranca sta sopla, da se je pri vozni luči videla siva meglica, ki sta jo izdihavala v dol-

gih šopih. Tam v gozdiču je zdajzdaj obupno jeknil ptič, ki ga je ujeđa v sladkem snu za-

»Pa da bi nas! O, nikoli! Dokler živimo, se zvezdice poigravale po polju nad zlatim pšeničnim morjem ali kadar ti prinese veter iz gošče pesem slava, vse to je na tistih tleh, kjer ječe naši bratje: na svojem smo, pa nas tuje podi...«

Tisti večer torej je bilo na onem vozu vse židane volje.

»Pa da bi nas! O, nikoli! Dokler živimo, do zadnjega diha bomo zvesti narodu, iz kate-rega smo; zanj nam bodo sladke vse žrtve, vsa polena, ki nas še čakajo. Ne, ne! Se bolj naj nam izpodkopavajo tla, padli ne bomo. In če bomo mi, bodo šli za nami, ker Bog je pravičen...«

Tako je kipele iz moza na vozu, ki je že doživel, da je črn. »Če boš govoril Taljanu resnico v obraz, ki bo bridka, do smrti ti jo bo pomnil, na smrtni postelji ti bo očital. Rajši ima, da se mu v obraz zlažeš ali pa molčiš. Jaz pa sem odkrit kranjski fant in povem naravnost tem jeguljam, pa mi vrag ne da več miru, naj grem kamorkoli,« tako me je učil. In le prerad sem ga posnel — zato sem, žal moral iti — — —

Pa se je oglašil Pepe, mirna duša: »Veš, Rafko, jaz sam se mvrčaril zvonil za god svo-tega Cirila in Metoda, ona dva sta nas do-umela kot nihče drugi. Zato je v moji fari obi-čaj, da ga vsako leto pozdravimo z zvonom. In jih imam na vratu kot vampirje, ki čakajo na-me vsak čas, kam bom obrnil oči, kako bom odprl usta, kam mi bo krenil korak. Danes ste

Edinost francoske vlade v zunanji politiki.

Pariz, 19. jan. Včeraj se je vršil ministrijski svet pod predsedstvom vladnega načelnika Poincaréa. Zunanji minister Briand je predložil svoje poročilo glede zunanje politike, ki ga je namenil podati v zunanjem odseku poslanske zbornice. Poleg tega je ponovno obširno pojasnil ves potek nemško-francoskih pogajanj tekom zadnjih mesecev. Ministrijski svet je soglasno odobril Briandovo politiko.

Po seji ministrskega sveta je Briand izjavil časnikařem, da so vse vesti o neediniosti vlade glede zunanje politike docela neutemeljene. Kabinet je soglasno odobril njegove izjave, ki jih bo podal v zbornici in senatu.

Oster ruski odgovor Kelloggu.

Moskva, 19. jan. Minoli ponedeljek je govoril predsednik sveta ljudskih komisarjev, Rykov, v organizaciji za kemično zračno vojsko, ki šteje 20.000 članov. Govor je smatral kot odgovor na znano Kelloggovo obdolžitev glede boljševiške propagande v Nicaragi in Mehiki. Rykov je to obdolžitev najodločnejše zavrnil in jo primerjal z znanim potvorjenim pismom Zinovjeva, ki je svoj čas tako razburjalo angleško javno mnenje. Sovjetska vlada ni nikdar poslala svojih agentov ne v Mehiko ne v Nicarago in se strogo drži svoje zajeane obveze, da se ne bo vmešavala v notranje zadeve drugih držav. Ako bi kak sovjetski zastopnik danes kršil to pravilo, bi bil takoj odpoklican.

V nadaljnjih svojih izjavah je Rykov ugotovil, da za sovražnost Velike Britanije nasproti Sovjetski Uniji ni dejanskih dokazov, da pa je iz indirektnih dejstev razvidno, da Anglija po vsem svetu agitira proti Rusiji. Potem se je Rykov dotaknil govorice o vojni nevarnosti in rekel, da pomenja prihod fašizma do ruskih meja kakor tudi puči na Poljskem in v Litvi večjo možnost za konflikt. Nevarnost je, da se bodo dale male baltske države od veseli, posebno od Anglije, izkoristiti kot orodje. Kelloggove obdolžitve so za to usodno znamenje.

Marxova pogajanja.

Berlin, 19. jan. Marxova mislija ni breznačna, ker je Nemška ljudska stranka izjavila, da ne odklanja brezpogojno sodelovanja s socialistimi demokrati; zahteva pa, da leti predloži svoje predloge.

Predsedstvo centromove parlamentarne frakcije je imelo konferenco, katere se je udeležil tudi dr. Marx. O posvetovanju je izšlo oficijelno poročilo, ki ugotavlja, da Centrum z vsem poudarkom nadaljuje prizadevanja za sestavo središčne vlade.

Berlin, 19. jan. (Izv.) Demokratska parlamentarna frakcija je sklenila, da bo počakala na izjavo dr. Marxa o položaju. Demokrati niso postavili doslej nobenih predlogov, niti osebnih, niti stvarnih.

Berlin, 19. januarja. (Izv.) Predsedstvo parlamentarne frakcije centroma se je danes sestalo k seji, da zavzame svoje stališče k položaju, ki je nastal po izjavi frakcije nemške ljudske stranke. Odločilen sklep pa bo storila parlamentarna frakcija centroma na svoji jutrišnji seji, ki se prične opoldne.

SOC. DEMOKRATI NAČELNO ZA SREDIŠČNO VLADO.

v Berlin, 19. januarja. (Izv.) Na današnji seji soc. demokratske frakcije se je sklenilo,

itak slišali fantje, kako so tulili za mano, ko smo se peljali od župnišča. Pa dobro, da je Pero pognal. Meni nekaj pravi, da bo nočoj napad. Poznam dobro potuhnjence. Noč je njihova. Pero, zavij s ceste, da ne boš vozil mimo njih brloga.

Pero je pognal na stranpot, naravnost proti župnišču je šlo. Tam pa se zamaje ducat črnih postav.

»Eia!« je zarjul eden.

»Eia, eia, alalal« je zagrmelo in strašno presekalo zamlkel molk noči. Dvanajst od kokaina oamamljenih fašistov je dvignilo pesti in jih molilo proti doriačemu župniku.

»Fin quando provoherai noi? — Doklej nas boš izžival?«

Oči so jim bile izbuljene kot blaznim. Napili so se kokaina, da bi jim dal strašnejšo divjost.

Tedaj sta pridirjala dva domačina s koli in sekirami: »Če ne pustite našega gospoda takoj v miru domov, vam razbijeva butice... Vi — ničvredne uši...«

In dvanajst od kokaina opojenih junakov je povesilo dvignjene pesti. Gospod je sredi med njimi vstopil v župnišče in trikrat zavrtel ključ...

da nimajo načelno nič proti sestavi središčne vlade, da je pa končno veljavna odločitev glede tega odvisna od sestave kabineta in od programa vlade.

Briandov ekspozé.

Pariz, 19. jan. (Izv.) Briand je na današnji seji zunanje političnega parlamentarnega odbora podal dolgo pričakovani ekspozé. V prvem delu je prikazal razvoj odnosov med Francijo in Nemčijo v času, odkar je bil zadnjič dal svoj zunanje politični ekspozé ob priliki proračunske debate. Briand je ugotovil, da je delal v popolnem soglasju z ministrijskim svetom in da je predhodno vedno predložil svoje načrte na seji ministrskega sveta, kjer se je o vseh vprašanih končno veljavno odločilo. Vprašanje predčasne izpravitve Porenja se doslej formalno sploh ni sprožilo. Nemčija ni tozadevno pokazala nobene pobude. Francija pa glede tega vprašanja ne more prednjačiti v iniciativi. V drugem delu ekspozéja pa se je bavil Briand s kitajskim problemom.

Madžarska hoče sporazum z Jugoslavijo.

Posebni poročevalec belgrajske »Politike« v Budimpešti je govoril z madžarskim politikom, ki ima tesne zveze z grofom Bethlenom in zunanjim ministrom Valkom. Politik je izjavil, da madžarska pogodba z Italijo nikakor ne pomenja novega člena v verigi proti Jugoslaviji. Madžarska potrebuje izhoda na morje in nima sredstev, da bi si na lastne stroške uredila novo lastno luko; Jugoslavija še nima urejenega modernega pristanišča, zato ne preostaja Madžarski drugo, nego da se odloči za reško pristanišče, ki ga je bila pred vojno sama uredila. Kakorkoli pa se bo pogodila z Italijo, bo to storila le v sporazumu z Jugoslavijo, od katere je odvisen tranzitni promet na Reko. Zato je poprejšnji sporazum z Jugoslavijo nujno potreben. Ko se bodo med Madžarsko in Jugoslavijo začela tostvarna pogajanja, bo javnost seje spoznala pravo stanje stvari.

KARLOTA UMRLA.

v Bruselj, 19. jan. (Izv.) Tukaj je umrla Karlot, žena avstrijskega vojvode poznejšega mehičanskega cesarja Maksimilijana, brata cesarja Franca Jožefa. Karlot se je nabažala radi omračitve uma v sanatoriju.

Bruselj, 19. januarja. (Izv.) Bivša cesarica Karlot bo pokopana v soboto v Laeeken.

POLJSKO-ROMUNSKI GARANCIJSKI PAKT

Varšava, 19. jan. Danes so se v zunanjem ministristvu zamenjale ratifikacijske listine za poljsko-romunski garancijski pakt.

POTRES NA JAPONSKEM.

Tokio, 19. jan. (Izv.) Tukaj so se tekom včerajšnjega dne čutili močni potresni sunki.

NA POLJSKEM NI KOLERE.

v Varšava, 19. januarja. (Izv.) Uradno se poroča, da so vse časopisne vesti o pojavu kolere na Malopolskem brez podlage.

Obnova deželne avtonomije na češkoslovaškem.

Predsednik Slovaške ljudske stranke poslanec Hlinka objavlja v glasilu svoje stranke članek, v katerem pojasnjuje vstop Slovkov v vlado. Pravi med drugim:

Slovaška ljudska stranka je šla v vlado, da brani republiko, enotnost in nedotakljivost Slovaške, narod, njegov poseben značaj, pitišbursko pogodbo in avtonomijo Slovaške. Boj za vstop v vlado je trajal polne štiri mesece. Bil je to boj za avtonomijo, ki ga bo stranka nadaljevala. Gotovo je, da dobe Slovaki sedaj namesto malopomembnega »ministra za Slovaško« deželnega predsednika in namesto okrožnih odborov deželni zastop. Deželni odbor bo štel deset članov. Predsednik deželne uprave bo imenoval vse upravne uradnike do osmega činovnega razreda. To je zgodovinski trenutek. Slovaško ljudstvo smatra avtonomijo za kruh, za kulturno in versko svobodo. Prihodnji teden se objavi predlog za reorganizacijo državne uprave, ki bo postavil Slovaško kot enakovredno pravno enoto ob strani Češki, Moravski in Podkarpatski Rusiji. Slovaška potrebuje mirnega razvoja. — »Jaz sam,« zaključuje Hlinka, »ne vstopim v vlado, da se izognem sumničnem. Od republike ne zahtevam nič drugega nego kruh, pravico in resnico za moj narod. Naše ministre krijemo za vsa njihova dejanja in nehanja in sprejemamo odgovornost za vse pred zgodovino, Bogom in narodom.«

Novoimenovani slovaški minister za narodno zdravje dr. Tiso je ob nastopu svoje službe izjavil, da smatra vstop Slovaške ljudske stranke v vlado za zgodovinski dogodek, vreden onega leta 1918. »Tedaj smo se združili Čehi in Slovaki, da ustanovimo samostojno češkoslovaško državo. Sedaj smo se zvezali, da bomo to državo skupaj vodili in izgradili.«

Praška poročila naglašajo, da dobiva vprašanje deželne avtonomije čimdalje konkretnije oblike; strokovnjaki naglašajo, da bo deželna avtonomija zelo olajšala in pospešila celokupno državno upravo in imela za posledico splošno konsolidacijo razmer v državi.

Dnevne novice

★ Zaupniki SLS. Pazite, da bodo točno poučeni, kako imajo voliti zlasti starčki, gluhi ali drugače betežni ljudje. Noben glas ne sme v izžubo.

★ Nasprotniki hočejo, da bi ostajali naši volivci doma. Dobro vedo, da za demokrati in radičevci noben pameten človek ne more, zato bodo povsod skušali vplivati na to, da bi ljudi doma zadržali. S tem moramo povsod računati. Zato pa je tem svetejša dolžnost vsakega našega somišljenika, da ne pusti, da bi kak njegov znanec ali prijatelj ostal doma. Slovenija mora s svojo udeležbo 23. januarja dokazati, da je zavedna in da ne odneha v boju za svoje pravice. Nedelja mora pričati vsej državi, da nismo prav nič odnehali od svoje zahteve po zakonodajni avtonomiji Slovenije.

★ Pravice, ki jih ima naše ljudstvo so majhne. Tudi pravice, ki jih daje zakon o samoupravi novim oblastnim skupščinam niso take kot mi želimo. Zakon so pač delali centralisti. Toda tudi malih pravic se hočemo vselej poslužiti. Te so nam pot do večjih. Zato pa bomo vsi do zadnjega moža na volišče v nedeljo 23. januarja. Kdor ostaja za pečjo na tak važen dan škoduje sebi in drugim. Kdor se svojih pravic ne poslužuje, naj ne tarna, kadar ga drugi tepe.

★ Interpelacija g. poslanca dr. Gosarja. V skupščini vložil g. poslanec dr. Gosar interpelacijo radi nenadne nameravane redukcije obratov v Trbovljah in odpusta delavcev, ki je s tem v zvezi, kakor tudi o praznovanju pri rudniku, ki se je sredi zime začelo.

★ Smrt našega uglednega moža pri Sv. Rupertu v Slov. gorah. Dne 15. t. m. je umrl pri Sv. Rupertu po kratki bolezni posestnik Vinko Peček iz Gočove v starosti 59 let. Rajni je bil vsrleden krščanski oče, naročnik krščanskih časopisov, varčen gospodar in vzpodbuden za vse sosede. Kako je bil spoštovan in priljubljen pri vseh, ki so ga poznali, je dokazal njegov pogreb, katerega se je udeležila množica domačinov. Ostani mu ohranjen časten spomin med Ruperčani!

★ »Mentor«, dijaški list, se naroča pri upravi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

★ Pritožba agrarnih interesentov. — V Krčevino pri Ptujju je prišel od agrarne direkcije v Ljubljani odlok, da so vse predmetne parcele veleposestva grofa Herbersteina odvojene v svrhu agrarne reforme v prid erarju za ustanovitev državne drevesnice. Od meseca maja 1923 so imeli Krčevinčani to zemljo v zakupu od agrarne reforme. Po tem odloku bo zebulo 75 družin svoj kruh in pravico do zemlje, ki jim pripada po agrarnem zakonu. Ne verjamemo, da bi država kot veleposestnica ne imela toliko zemlje, da ustanovi drevesnico, ne da bi bili oškodovani agrarni interesi. Zahteva Krčevinčanov je, da jim ostane zemlja v tem obsegu, kakor so jo imeli dosedaj.

★ Taksa na inozemce v Franciji. Glavno tajništvo Delavskih zbornic v Belgradu je bilo obveščeno od ministristva za socialno politiko, da zahtevajo, po obvestilu našega generalnega konzulata v Parizu, francoske policijske oblasti naplačilo 375 frankov za inozemsko legitimacijo od vsakega inozemca, torej tudi od naših podanikov, ki prihajajo v Francijo za dalje časa kot dva meseca. Torej, ki živi v državi manj kakor dva meseca, se smatra kot turist in ne zapade tej taksi. Delavci, ki so zaposleni v Franciji potom pogodbe, plačajo znižano takso 40 frankov; isto takso plačajo tudi dijaki, ki študirajo na francoskih šolah. Delavci, kateri delajo v Franciji brez pogodbe, morajo plačati celotno takso 375 frankov. O tem se obveščajo vsi naši delavci, ki nameravajo potovati v Francijo.

★ Za »Dr. Rybačev fond«. V počastitve spomina prerano umrlega dr. Rybača so darovali Jugoslovanski Matiči svoje prispevke še sledeči: g. veliki župan v p. dr. Fran Vodopivec in soproga 200 Din, rodbina Skuhala-Verbaj 200 Din, g. dr. Konrad Janežič v Kamniku 100 Din. Iskrena hvala!

★ Izprememba poštnih imen. — Poštna uprava je izpremenila v sporazumu z merodajnimi okrajnimi glavarstvi imena sledečih pošt: Črna pri Prevaljah v Černo pri Prevaljah, Draga pri Rakeku v Dragi pri Loškem potoku, Dvor v Dvor pri Žužemberku, Gradac pri Črnomlju v Gradac v Belokrajini, Javornik v Javornik na Gorenjskem, Jesenice-Fužine v Sava na Gorenjskem, Jesenice ob Savi v Jesenice na Dolenjskem, Koprivnica pri Brežicah v Koprivnica pri Rajhenburgu, Kostanjevica pri Krškem v Kostanjevica na Krki, Ksaverij v Savinjski dolini v Radmirje, Rečica na Paki v Šmartno ob Paki, Sava v Sava pri Litiji, Stari trg pri Črnomlju v Stari trg ob Kolpi, Straža v Straža pri Novem mestu, Sv. Lovrenc pri Mariboru v Sv. Lovrenc na Pohorju, Sv. Nikolaj pri Ormožu v Sv. Miklavž pri Ormožu, Smarjeta ob Pesnici v Sv. Marjeta ob Pesnici, Dobrovnik v Dobrovnik v Prekmurju. — Nova poštna imena so bila z ozirom na poštni promet v Jugoslaviji res potrebna.

★ Nesreča pri izstopu iz vlaka. Na Pragerskem se je ponesrečil v torek 13 letni dijak Karl Volbenk, ki se je vozil iz šole v Mariboru domov z vlakom. Predno pa se je vlak ustavil, je deček skočil na tla in ta skok bi skoro postal zani usoden. Stopnjive vozečega vlaka so ga udarile ter vrgle proti kolesom in le za las je manjkalo, da ni padel na tračnice, kjer bi

ga bila kolesa zdrobila. Volbenk je dobil težke poškodbe na nogah in na glavi ter so ga morali prepeljati v mariborsko bolnico.

★ ITO — zobna pasta najboljša.

★ Orožje, lovske potrebščine in vsa pravila orožja najceneje pri puškarju F. K. Kaiser, Ljubljana.

Ljubljana

○ Volivni shod na ljubljanskem gradu. Volivni shod na ljubljanskem gradu je priredila demokratska stranka. Nad polovico udeležencev je pa bilo pristašev SLS. Le zato je mogel govoriti na demokratskem shodu pristaš SLS (ki ga pa ni dirigirala stranka). Dr. Puc je bil spočetka stvaren in silno klerikal, ko pa je začel napadati SLS, je bil njegov govor onemogočen. Milo je prosil sam, pa tudi predsednik shoda, naj medklci ponehajo, saj bodo dobili tudi »klerikalci« besedo. Aplavz je žel na demokratskem shodu »klerikalci«; aplavdirali so mu pa razen petih najbolj demokrati sami. »Jutro« je svoje poročilo zavrilo, zato omenjamo ta shod samo za to, da pribijemo resnico. Po shodu je večina vzklikala dr. Korošcu, nihče pa dr. Pucu.

○ »Ljubljana« ima danes zvečer ob 8. uri skupno pevsko vajo. — Polnoštevilo! —

○ Tovariši akademiki! Danes ob 15. uri v zbornici na univerzi zborovanje: »Protest proti ukinitvi honorarnega štaja z zdravnikov-pripravnikov.« — Ker je zborovanje kot protest proti dosledni kulturni demontaži pri nas velikega pomena (dotacija univerze, gledališča, bolnice i. t. d.), pričakujemo polnoštevilo udeležbe.

Društvo medicincev.

V meslu Ljubljani je naša skrinjica 3.

○ Obletnica smrti ljubljanskega župana + gosp. dr. Ljudevita Periča bo v petek 21. t. m. O priliki obletnice smrti prvega ljubljanskega ljudskega župana se bo vršila sv. maša zadušnica v petek jutraj ob 7. uri v tukajšnji frančiškanski cerkvi. Vabimo vse prijatelje in častilce spomina pokojnega župana dr. Periča, da se sv. maše zadušnice udeležijo.

○ Na mrtvaški postelji — med gorečimi svečami in belim cvetjem — leži, kakor bi spala, gđc. Hermina Fritsch, hčerka vpokoj. uradnika »Kranjske hranilnice«, nečakinja pokojnega frančiškana-slikarja patra Aleksandra Robleka in Ljudmile Roblekov. Umrla je v cvetju mladosti dne 18. t. m. zvečer. Pogreb bo danes (četrtek) ob pol 4 iz Gradišča št. 8b.

○ Zlata poroka. Dne 18. januarja t. l. je dež. adjunkt v pok. gosp. Ivan Zupanc s svojo soprogo Marijo praznoval petdesetletni poročni jubilej. Iskreno častitamo!

○ Ciklus umetnostno-zgodovinskih predavanj se bo nadaljeval četrtek 20. t. m. (danes) ob šestih zvečer v univerzitetni zbornici. Predmet: Dr. France Stele: Zgodovina pohištva v srednjem veku in renesansi.

○ Društven sestanek »Svete Vojske« se vrši danes ob 20 v klavirski sobi učiteljskega.

○ Akademsko društvo »Trezno«. Vabimo vse brate in tovariše na redni sestanek v petek, 21. jan. točno ob četrti na 15 na univerzo (balkonska dvorana). Predava g. dr. Miklič o svojem propagandnem potovanju po Jugoslaviji.

○ Krščanskim družinam v Ljubljani! Mlad krščanski akademik, ki mu more revna delavska mati nuditi le toliko podpore, da se nasiti enkrat na dan in mu je bila državna podpora odbita, išče usmiljeno družino, ki bi mu v Ljubljani nudila zastoj skromen kotiček za stanovanje. Hoče se tudi po dovršenih študijskih študijah taki družini izkazati hvaležnega. Blagohotne ponudbe prosimo poslati do 23. t. m. na: Glavno tajništvo Jugoslovanske strokovne zveze, Ljubljana, Stari trg št. 2/L.

○ Kdo bo poravnal škodo? V torek zvečer okoli pol 7 so v Trnovcu in Krakovem nenadoma ugasnile vse žarnice, potem so se pa tako zasvetile, da so v momentu preforle in ugasnile in s tem postale nerabne. Ker je mestna elektrarna iz kateregakoli vzroka zakrivila škodo na žarnicah, je pač tudi njena dolžnost, da škodo poravnata, kajti žarnice so drage.

○ Nezgode. V torek zvečer se je spodrsnil na tlaku na Sv. Petra cesti natakarski vajenec Albin Berce in si zvinil levo nogo. — Pri rezanju slame pri posestniku Kelbju v Mostah se je neprevidno približal slamo-reznici devetletni šolarček Tonček D. Slamo-reznica ga je butnila z glavo ob tla. Tončka so nezvestnega prepeljali v bolnišnico.

○ Policijska kronika ne beleži večeraj nikakega večjega dogodka razen običajnih prestopkov pasjega kontumaca in cestnopolicijskih poročil. Pogrešajo že dobra dva tedna mlado dekle E. N. iz Šiške. Odsla je z nekim vojakom v Kamnik, odkoder se ni vrnila.

○ Namočena polenovka pri Fr. Kham.

V kamniškem okraju je skrinjica SLS

2.

Maribor

ALI SEM V VOLIVNEM IMENIKU?

Marsikdo nas vprašuje, če je vpisan v volivni imenik ali ne. Tem in vsem ostalim, ki dvomijo o tem, svetujemo, da se lahko o tem prepričajo v našem tajnistvu, Aleksandrova cesta 6, I., in tudi na Koroški cesti 1.

KJE BOM VOLIL?

Vsi volivci v Mariboru, tudi zdaj rekamirani, prejmejo po pošti »Stražo« štev. 4. Na svojem naslovu vidijo rimsko številko, ki jim pove, v kateri volivni okraj spadajo. — Volišča pa so tako-le razdeljena:

Voljšča v Mariboru.

Voljšča v mestu Maribor so ista kakor pri zadnjih skupščinskih volitvah (čl. 14. zakona o oblastni in okrajni samoupravi), torej:

Voljšče I. za volivce I. mestnega okraja (notranje mesto) z začetnimi črkami rodbinskega imena A do Z v volivni deželni deželni meščanske šole I. v Miklošičevi ulici 1.

Voljšče II. za volivce I. mestnega okraja (notranje mesto) z začetnimi črkami rodbinskega imena M do Z v volivni deželni deželni meščanske šole I. v Cankarjevi ulici 5.

Voljšče III. za volivce II. mestnega okraja (grško predmestje) z začetnimi črkami rodbinskega imena A do Z v volivni deželni deželni meščanske šole I. v Razlagovi ulici 16 (prilijše levo).

Voljšče IV. za volivce II. mestnega okraja (grško predmestje) z začetnimi črkami rodbinskega imena M do Z v volivni deželni deželni meščanske šole I. v Razlagovi ulici 16 (prilijše levo).

Voljšče V. za volivce III. mestnega okraja (Melje) v volivni deželni deželni meščanske šole II. v Čafovi ulici 9.

Voljšče VI. za volivce IV. mestnega okraja (Koroško predmestje) z začetnimi črkami rodbinskega imena A do Z v volivni deželni deželni meščanske šole I. v Samostanski ulici 10 (prilijše levo).

Voljšče VII. za volivce V. mestnega okraja (Magdalensko predmestje) z začetnimi črkami rodbinskega imena A do Z v volivni deželni deželni meščanske šole I. v Valvazorjevi ulici 40.

Voljšče VIII. za volivce V. mestnega okraja (Magdalensko predmestje) z začetnimi črkami R do Z v volivni deželni deželni meščanske šole III. na Ruški cesti.

Voljšče IX. za volivce V. mestnega okraja (Magdalensko predmestje) z začetnimi črkami R do Z v volivni deželni deželni meščanske šole III. na Ruški cesti (prilijše desno).

Na dan volitev 23. januarja kakor tudi ob dnevnih pred in po volitvah je v smislu določb čl. 34. zakona o oblastni in okrajni samoupravi prepovedano točiti ali kakorkoli dajati alkoholne pijače.

**V mestu Mariboru
bodo vsi urgli
kroglico v
2. skrinjico**

KJE DOBIM V NEDELJO POJASNILA GLEDE VOLITEV? V AGITACIJSKIH LOKALIH!

Agitacijski lokalni Združene gospodarske stranke.

Naši skupni agitacijski lokalni so v nedeljo, dne 23. januarja sledeči:

Za I. okraj (I. in II. voljšče) v društveni sobi, Koroška cesta 1 (prilijše), uprava »Slovenca«.

Za II. okraj (III. in IV. voljšče) v gostilni g. Emeršič (prej Hoisl), Aleksandrova c. 18.

Za III. okraj (V. voljšče) v gostilni g. Lj. Vlahovič na voglu Aleksandrove, Meljske ceste in Mlinske ulice.

Za IV. okraj (VI. voljšče) v gostilni A. Woch na Koroški cesti.

Za V. okraj (VII., VIII. in IX. voljšče) v gostilni gospe Vollgruber (prej Bernkopf ali »Korotan«) v Frankopanovi ulici.

Voditelji agitacijskih lokalov in njih pomočniki morajo biti volivcem na razpolago v agitacijskih lokalih že ob 9. uri dopoldne. Vsi agitatorji in zaupniki iz vseh petero okrajev naj se javijo takoj ob 9. uri, da se porazdeli delo. — Prosimo sodelovanja vse zavedne pristaje in prijatelje!

□ **Lov na brezposelne uprizarjajo** sedaj proti koncu volivnega gibanja naši socialisti po Mariboru in okolici. Da pa je ministristvo za socialno politiko črtalo skoro vse državne posredovalnice za delo, to je krivda največ bolgrajske delavske zbornice in glavnega delavskih zbornice socialisti dr. Topaloviča, ki niso zastavili svojega vpliva pri socialnem ministristvu, da se podpre za te posredovalnice ne zbrisejo iz proračuna. Le naša poslanca Pušenjak in dr. Kulovec sta se protivila temu, kar je vsakomur znano. Znano pa je tudi, da je dr. Topalovič pri dosežnem ministru za socialno politiko Simonoviču oblačil in vedril ter da je faktično on vodil ministristvo, žal, da jako slabo in neuspešno za delavski stan. Dr. Topalovič je tudi kriv, da še onih 30 milijonov, ki leži za brezposelne v belgrajski Hipotekarni banki in od katerih pripadajo blizu pet milijonov din rjeva za slovenske brezposelne delavce, do danes ni izplačano, ampak da služi le srbskemu kapitalizmu. Naši poslanci so zahtevali to izplačilo kot pogoj, da sploh vstopijo v vlado. Socialisti bodo najboljšje poskrbeli za brezposelne, ako izsilijo od dr. To-

palov ča, da izdejskuje onih pet milijonov za brezposelne na Slovenskem, in ako dosežejo, da jim oba Krisana darujeta svoje milijone.

□ **Cujmo!** Čujmo! Mariborski dopisnik »Jutra« beleži, da je imela SDS v kinu Diana v Studencih javen shod, ki je bil dobro obiskan. Govorila sta kandidata Ogrizek ter Mohorko. Obema tema govornikoma so vpadali v govor radičevci in socialisti. Končni govor na tem shodu je govoril demokrat dr. Reisman, temu so pa poprejšnji razgrajati ploskali navdušeno in pritjevali. Kdor je že imel priliko, občudovati dr. Reismana kot govornika, se bo zgorajnemu poročilu smejal in bo uverjen, da je bil ta shod ena velika polomija, če je bil zraven g. dr. Reisman.

□ **Akademija na čast sv. Alojziju**, ki jo je priredila Marija kongregacija, v deškem semenišču, v nedeljo 16. januarja, je izpadla prav lepo. Iz cele prireditve je odsevala globoka ljubezen do onih idealov, ki so tvorili Alojzijevo veličino in ki so še sedaj najkrepkejši temelj vsake katoliške mladinske organizacije. Marija kongregacija, koje člani so tako prožeti svelega Alojzijevega duha, nam je porok, da bodo izšli iz deškega semenišča vneti apostolski delavci. Posameznih oseb, ki so sodelovale pri akademiji, ne bomo hvalili. Niso se trudili in žrtvovali in trpeli radi časti in hvale, ampak iz ljubnosti do dobre stvari. Vsi so storiili vse, kar je bilo v njihovih močeh, bodisi kot govorniki (Mihelič VII, Laura VIII) in deklamatorji (Tkavc I.), bodisi kot igralci. Igra »Za nebeško krono«, ki opisuje boje in zmago sv. Alojzija, je globoko živela na poslušalce in jih večkrat ganila do solz: dokaz, da so se igralci poglobili v svoje vloge, ki so jih prav dobro rešili. Prvi uspeh jim bodi pobuda k vztrajnemu nadaljnjemu delu. Prireditve, ki je bila popolnoma zasebnega značaja, so počastili s svojim obiskom škof dr. Kerlin, gimn. ravnatelj dr. Tomišek, stolni prešt dr. Matek, prelat dr. Tomažič, ves kapiteljski zbor in mnogo duhovnikov, zastupniki starešinstva, redovnikov in bogoslovcev. Ta odlična družba je s svojim obiskom pokazala, da zna primerno ceniti veliko vzgojno delo, ki ga vrši deško semenišče med našo mladino!

□ **Danes gremo zvozde gledat** k prosvetnemu večeru ob 20. uri v dvorani Zadrugno-gospodarske banke. Predaval bo g. Joško Kos, učitelj, predavanje pa bo spremljalo n d 50 izrednih skioptičnih slik. Zanimajmo se za te majhne, a ogromne svetove, ki nas obdajajo in ne zanedamo tega predavanja! Vstpnina je malenkostna.

□ **Smrt vsled kapi.** V torek krog poldevele ure zvečer se je zgrudil smrtno zadet od kapi železniški inženier g. Nikola Kelitovič. Fajni je pod Avstrijo služboval po Madžarskem, po prevratu v Subotici in pred leti je prišel v Maribor v državne železniške delavnice. Med uradnim in delavstvom je bil blagorokojni splošno priljubljen. Dosegel je starost komaj 51 let in zapuščal ženo in dvoje otrok. Pogreb se bo vršil danes v četrtek ob polštirih popoldne izpred hše žalosti, Frankopanova ulica 20, na magdalensko pokopališče. Zalujči rodbini naše sožale!

□ **Prosta stanovanja.** Stanovanjsko razsodišče na pisuje sledeča prosta stanovanja: 1. Matrova ulica štev. 17. I., 2 sobi, kuhinja in pritlikline od stranke Božidar Borko; 2. Frankopanova ulica štev. 3. I., soba, kuhinja, pritlikline od stranke Marije Kelenberger; 3. Grajska ulica štev. 2. I., soba, kuhinja, pritlikline od stranke Alojzije Sinkovič. — Prošnje je vložiti do vključno četrtega 20. januarja 1927.

□ **Pes obgrizel pismonošo.** Pismonoša Požek je raznašal v torek pošto v Krčevini. Ko je stopil na dvorišče stavbenika P. se je zakadil na njega voljji pes ter ga zelo hudo obgrizel na nogi.

□ **Nasipavanje Aleksandrove ceste.** Aleksandrovo cesto vzdržuje država in zato je tudi v onem delu, kjer ni tlakovana, v skrajno slabem stanju. Od kolodvorja naprej je cesta ob času dežja sploh neprehodna. Lansk leto so navozili ob cesu kupe gramoza, toda na cesto ga niso nasipali. Šele sedaj so pričeli kot pest debeli gramoz nasipavati na cesto, ker pa ga ne bodo stienili z valjarjem, bodo imelo nasipavanje vsaj ta uspeh, da se bodo vozniki ceste po možnosti ogibali. Če bi si državni cestarji malo ogledali skrb občine za mesne ulice, potem bi Aleksandrova cesta malo drugače izgledala.

□ **Praznik Matere Mlosti** se bo obhajal prihodnji torek v njeni mariborski baziliki kot običajno s vso slovesnostjo. Od petih do polsedmih ura bo Najsvetejša izpostavljena, ob polsedmih prva in poldeseti druga slavnostna pridiga, ob desetih pa slovesna služba božja. Popoldne bo zopet od 14. do 15. ure molitvena ura pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom, potem pa tretja pridiga in slovesne večernice. — Vsi častilci Matere Mlosti so vladno povabljeni, da se njenega slavlja pobožno udeležijo.

□ **Zopet redni prosvetni večeri**, ki so se že tako udomačili, da brez njih ne moremo biti, se vrše od danes dalje vsak četrtek. Danšnji večer je že itak zavoljo snovi nad vse zanimiv, da nam ni potrebno še posebej opozarjati nanj.

□ **Policija v Mariboru** je že par dni skoro neizposlana. Zločinci večjega kalibra se Maribora ogibljuje, le tu in tam se degode manjše tatvine in vlomi, storilci pa pridejo po navadi kmalu pod ključ.

□ **Osl belost.** V sredo se je zgrudil na Koroški cesti zaposleni mestni delavec, Franc Lešnik, star 65 let. Nspadla ga je slabost ter je omedlel. Tovariši so ga prenesli na rešilno postajo, kjer so ga spravili k zavesti ter odpeljali na dom.

Celje

□ **Izmišljena vest.** Zadnja Nova doba poroča, da se je oglasilo v njenem uredništvu nekaj takih Primorcev, ki so prišli protestirat radi njene trditve, da bi vsi oni volivci, ki mislijo voliti takozvano klerikalno-radikalno-nemško listo, postali v Italiji fašisti. Po naših informacijah ta vest ne odgovarja resnici, ker prvič v uredništvu Nove dobe se nikdo s takim protestom ni oglasil, drugič pa noben Primorec ne da prav nič na čenče, ki jih širi Nova doba po mestu. Zakaj pa Nova doba ne poroča, koliko je pravzaprav teh Primorcev, ki bodo volili to krasno in nad vse socialno in za nižje uslužbence neverjetno postrvovalno stranko, kakor je demokratska? Res je, pri vsakem sloju se nahaja nekaj zaslepljenec, tako tudi pri Primorcih, a ti zaslepljenec se nahajajo le pri SDS, ker velika večina Primorcev niso člani takih strank, ki druge kupujejo, ali pa takih strank, ki se za denar drugim strankam prodajajo. In ravno to je tej veliki večini Primorcev odprlo oči, ker mi Primorci smo vajeni poštenja!

□ **Narodna socialistična stranka** pravzaprav ne obstoja več. G. podžupan je ob neki priliki izjavil sam našemu poročevalcu, da obstoj te stranke v Celju nima več nikakega pomena. To je bilo dva dni pozneje, ko se je Narodna socialistična stranka za znane velike lonces je udnila celjskim demokratom in so jo zato skoro vsi počenli bivši člani zapustili. Sedaj se pa kar na enakot po Celju hvali, da je vstala od mrtvih in da imajo že celih 42 članov. Mi prav resno svetujemo tej stranki, da uvede v svoji novi organizaciji reklamacijsko postopanje in sicer »uradnim« potom, ker članov, ki bi se hoteli prostovoljno vreklemirati v njihov članski imenik v Celju, itak ni. So se z izstopom iz te SDS prodane stranke že sami davno izrekli. Zato nam ni jasno, kateri gospodje tvorijo pravzaprav to krajevno organizacijo NSS v Celju. Po naših informacijah samo trije, ki so ob enem člani in odborniki.

**V mestu Celju je
naša skrinjica
1.**

□ **Sam dr. Rybař** in njegov spomin mora služiti v tej stiski, v kateri se nahaja narodnosocialistična »stranka« v Celju. Gospodje pa pozabljajo, kako so svoječasno nekateri gospodje izinigrirali ravno imenovanega gospoda pri njegovih kandidaturi v narodno skupščino v Belgrad. Tedaj so oni Primorci, ki sedaj povzdigujejo spomin dr. Rybařa, postavili proti njemu protikandidaturo v osebi gosp. dr. Gregorina in s tem prisilili dr. Rybařa, da se je kandidaturi odpovedal. To je prav lepo, da so se ti gospodje ravno sedaj spomnili na dr. Rybařa, ko je ta zaslužni mož pod težo dela svoje glave za večno klonil in ne more sam povedati resnice!

□ **Nemški skrinjici** stoji nasproti slovenska narodna skrinjica! Tako trdi naša tetka Nova doba. Tu se je pripetila uredništvu tega lista pomola. V resnici demokratski listi in skrinjici prednjači skrinjica poštenja in zakonitosti, koje predstavniki žele dejansko delati za blagor celega ljudstva, ki plačuje davke v naši deželi. Z vašo narodnostjo, gospodje, ne vlečete več. Vaša narodnost obstoja samo v nekaterih skrahiranih bankah, pa nikjer drugje. Ali si morda SDS šteje v čast in narodno zaslugu, da je toliko slovenskega denarja sedaj izgubljenega? Kaj je na ta način rešeno pri nas narodno vprašanje?

□ **Nemška kultura** in civilizacija Nova doba zopet gloda. Dobro. Toda pozabiti ne bi smela demokratske kulture, ki obstoja v največjem nasilju, korupciji, protislovenski in protiverski gonji. Največji kulturni čin demokratov pa je vsekakor gonja proti Mohorjevi družbi, ako izvezamo krvave trboveljske dogodke. Sami kulturni čin!

□ **Polietne počitnice** se prično na tukajšnjih ljudskih šolah dne 29. t. m. in trajajo vključno do 1. februarja.

□ **To so laži!** Po mestu širijo naši nasprotniki trditve, da se je takozvana opozicija z demokrati na magistratu pobotala in odstranila nasprotja, ki so privedla do onemogočanja prorač. seje. S tem skušajo naši nasprotniki nekaj volivcev zapeljati in jih pridobiti za svojo skrinjico. Opozarjamo, da so spravljive govorice od strani demokratov zgolj izmišljotine in nič drugega. Čas za dogovore je že prišel. Opozicija je po svojih voditeljih še celo po onemogočenju seji izjavila, da je pripravljena k vsakemu pametnemu kompromisu, ki bi povzdignil gospodarstvo celjskega mesta, a so demokrati to ponudbo kar molče odbili, čeravno so še pred sejo izjavljali, da se da o zahtevah opozicije govoriti. Mesto tega »govorjenja« pa so se obrnili

na neko visoko osebo v Mariboru in hoteli potom Maribora pritisniti na opozicijo.

□ **Železničarje opozarjamo**, da bodo demokratski potom svojih eksponentov z vsemi sredstvi pritiskali na nje in jih skušali korporativno spraviti na volišče k demokratski skrinjici. Nekateri hočejo zbegati železničarje s tem, da trosijo zlobno govorico, da bodo uradni predstojniki kar trumoma pripeljali na volišče železničarje z navodili, da morajo vsi glasovati za demokrate. To pa je grda izmišljotina in demokratski volivni trik, ker so naši železniški uradni predstojniki vestne osebe, ki se zavedajo važnosti zadnjega proglaša železniškega ministristva. To priobčujemo le radi tega, da ne bodo železničarji zbegani po teh neosnovanih govoricah.

□ **Svetosavska beseda** se vrši dne 29. t. m. v hotelu »Union«.

□ **Nova laž**, ki se širi po okolici našega mesta, je ta, da si je g. dr. Anton Ogrizek, ki se z vso živahnostjo udeležuje v volivni borbi, prezel z britvijo vrat in da je umrl. To je zopet produkt hudobije naših nasprotnikov in čista neresnica. Našim nasprotnikom pride vsaka laž prav, samo da škodi v volivni dobi tem »klerikalcem«.

Beleške

□ **Zadnje dni volitev** je prilezel še starina »Slov. Narod« izza svojega zapečka, kjer je doslej pripovedoval svojim zadnjim vernim Kranjcem samo kratkočasne storje o morskih kačah, starih kraljih in cesarjih, zakopanih zakladih in amerikalnih tolavajih, — je torej prilezel ven in se tudi on korajžno spustil v volivno borbo. Proti tem klerikalcem — ha! Jim bomo že dali. Napredna fronta — naprej! Ampak dobri naš starina ne ve pravzaprav, zakaj tu gre. Volivni proglaša SDS mu je čisto ušel, tam je bilo dosti imenitnih parol kakor: za svobodo, za popolno avtonomijo brez varuštva države, za davke, ne, proti davkom... torej s čim navdušiti napredne Ljubljančane? Pa je hitro pobral nekaj materiala po »Jutru«, seveda spet samo ravbarske storje, ker te ima najrajši, in jih zdaj pripoveduje naprednim Ljubljančanom. Poslušajte, ljudje božji: Klerikalni ravbarji grozijo, da bodo v oblastnih skupščinah nadaljevali delo bivšega deželnega zbora: zidali železnice, ceste, mostove, šole, bolnišnice, elektrarne in vse take in enake strašne stvari. Ali ste slišali to? Ze samo ta neprevidna napoved mora iztrezniti vsakega Ljubljančana, ki bi morda še hotel voliti klerikalce. In kje je naš baron ekselenc Hein, da kaj takega dopusti? In pa ne pozabite, koliko so klerikalci Ljubljani že škodovali! S čim so ji škodovali, to sicer ni znano, ampak škodovali so ji. Dosti je že to, da so ji sploh škodovali. Pomislite vendar, tudi Aleksandrova cesta bi bila zazidana že pred vojno (in par sto klerikalcev bi bili lahko tam žive zazidali!), ko bi tega ne bili preprečili klerikalci iz same nagajivosti. In pa pomislite: palača Kreditne banke bi veljala banko komaj 10 odstotkov tega, kar jo je stala sedaj. Ali ni škoda denarja? In taka velika, krasna palača povrh! Vsega tega so klerikalci krivi, da si je morala postaviti Kreditna banka tako drago palačo. Ljubljanski delavci in vsi vi mali ljudje, vi naj bi bili tako neumni in tako brezvestni, da bi glasovali za ljudi, ki se s takim »delovanjem« ponašajo in ga hočejo nadaljevati? Ne! — Tudi mi pravimo: Ne! Ze samo nesreča ki je zadela Kreditno banko, ko zavedne Ljubljančane tako pretresla, da ne bodo tako neumni in brezvestni kakor fantazira starina »Slov. Narod«.

□ **Blagi režim.** Ko so novinarji opozorili g. šefa vlade Uzunoviča na pritožbe, ki prihajajo od vseh strani, da oblasti pri volitvah izvršujejo teror proti članom opozicije, in so ga vprašali, kaj k temu pravi, je g. Uzunović odgovoril: »Kakšen teror! To so samo volivna gesla. Ta režim ni strog, prej bi se moglo reči, da je blag.« — S tem odgovorom g. Uzunović seveda nikakor ni dokazal, da je njegov režim res blag, ampak je samo povedal, da ima o tem svoj okus. Če je po njegovem okusu ta režim blag, pa po okusu ostalega sveta ni. Tako je tudi PP-režim po okusu njegovih nosilcev bil blag, v resnici pa je bil taka strahovlada, da ljudi še danes zazebe, če se spomnijo na tiste čase. Torej samo v primeri v prejšnjim režimom g. Uzunović lahko reče, da je sedanji režim na splošno blag. Sam na sebi pa nikakor ni, ker je tudi pod njim povsod še vse preveč nasilja. In če je režim, ki trpi le najmanjše nasilje pri volitvah, kjer bi po ustavnih sankcijah morala priti do izraza svobodna volja državljanov, potem tak režim ni nič prida. In naj bo sicer še tako »blag«.

□ **O verskih in neverskih strankah.** »Jutro« prinaša neki spis, ki poroča o demokratskem zborovanju v Trbovljah, na katerem je govoril dr. Bohinjec, in piše med drugimi: »SLS je n. pr. verska stranka, ki hoče poleg vsega zaneti še borbo med katoliki, pravoslavni in muslimani.« — Ali je to izrekel dr. Bohinjec ali izkuhal dopisnik (dopis nosi šifro B.), iz poročila ni razvidno, vsekakor je ta stavček debela neumnost. Kajti znano je vendar celemu svetu, da SLS danes v narodni skupščini tvori skupno z Davidovičevci, ki so večinoma pravoslavni, in pa z muslimani parlamentarno zvezo, t. zv. ožji opozicijski blok. Za vsakega pametnega človeka je že to dovolj jasn dokaz najboljšega razmerja med katoliki, pravoslavni in muslimani, ki ga je

ustvarila SLS. Za samostojno-demokratske močgane, ki so vse drugače skonstruirani kot normalnih ljudi, pa je seveda to ravno narobe dokaz, da hoče SLS zanetiti borbo med katoličani, pravoslavci in muslimani. Kdo se ne bi temu smejal? Kar se pa tiče večnega pisarenja »Jutra«, da je SLS verska stranka, ne moremo na to drugega reči, kot da je po isti logiki in definiciji torej SDS neverska stranka. In je najbolje, da v bodoče ločimo politične stranke samo v ti dve kategoriji: verske in neverske stranke. Prepričani smo, da bo »Jutro« brez nadaljnjega pristalo na to, da je SDS brezverska stranka.

△ »Narodni Dnevnik« bi se rad dokazoval, da za volitve v oblastno skupščino ni zanimanja. Zdi se nam, da piše to radi tega, ker bi rad kot vsi nasprotniki, da bi ostajali ljudje v nedeljo doma. Mirni so naši somišljeniki, ki vedo, kaj imajo storiti v nedeljo in ki bodo spravili na voliče vse volivce do zadnjega. Da pa niso mirni nasprotniki, ki v obupu divjajo, priča napad na dr. Natlačena in na našega kandidata Pevca. Naj skuša sejati N. D. še tako malodušnost v naše vrste, naj bo prepričan, da nosi vodo v Savo. Slovenija bo 23. januarja pokazala prav tako kot 8. februarja 1925, da ve, kaj mora storiti.

△ Odmev govora g. Trifkoviča. O tem poročala belgrajska »Politika«: V političnih krogih zdaj še bolj povdarjajo, da se sedanja kombinacija po oblastnih volitvah ne bo mogla več vzdržati in da se bo moral g. Uzunović umakniti. Za novega šefa vlade smatrajo g. Trifkoviča in ravno zato se počitava kot posebno značilna njegova izjava, češ da bo vsakemu politiku težko sodelovati z g. Stjepanom Radičem. Politični krogi pa podčrtavajo poleg tega še to, da g. Trifkovič v svojem govoru ni napadel nobenega člana radikalnega kluba, kar tolmačijo kot željo, da se na vsak način obvaruje edinstvo kluba. Istotako je značilno, da g. Trifkovič ni napadel niti ene stranke, ki se sedaj nahaja v opoziciji, in da je povdarjal značaj koalicije na Francoskem. — Tako sodba belgrajskih političnih krogov glasom »Politike«. Ljubljansko »Jutro« pa je otem drugačnega mnenja in piše: »Kombinacija, s katero hoče gospod Trifkovič začasno nadaljevati delo, t. j. koalicija radikalov, klerikalcev in SDS, je pač vnaprej neizvedljiva, ker jo je SDS odbila že decembra, ko je bilo več predpogovora za njo nego danes.« — S čemer je mali Moric ob enem zapečatil in usodo kombinacije g. Trifkoviča in koalicije na Francoskem i svoje laži, da je SDS že decembra odbila koalicijo, kakere ji živ krst ni ponudil.

Zagorje ob Savi

Shod SLS. Danes ob 6 zvečer bo v restavraciji na Toplicah shod SLS. Govori g. Franc Terseglav iz Ljubljane. Delavstvo naj se udeleži polnoštevilno.

Ptuj

Obisk gostilničarjev iz Grada. Preteklo nedeljo so obiskali vinsko razstava hotelirji in gostilničarji iz Grada, združeni v deželni zvezi gostilničarjev na Stajerskem. V Drušvenem domu, kjer se je vršila razstava, so jih pozdravili g. Miha Brenčič, predsednik pripravljalnega odbora za razstavo, g. Bernardi, predsednik Zveze gostilničarjev za mariborsko oblast in mestni župan g. dr. Sencar. Odgovoril in zahvalil se je hotelir g. Withalm iz Grada (Goldene Bura) kot predsednik Stajerske gostilniške zveze. Popoldne so si ogledali avstrijski gostje ptujski grad in znamenitosti našega mesta, nakar se je vršilo v Narodnem domu strokovno zborovanje graških in naših gostilničarjev. Graški so prišli iskat dobrega ptujskega vina, ki najbolj prija graškim gosom. Predsednik g. Withalm je povabil naše gostilničarje na strokovno razstavo gostilničarjev, kavarinarjev in hotelirjev na Avstrijskem Stajerskem, ki se bo vršila v prvih dneh meseca maja v Gradcu. Tajnik graške zveze g. dr. Illig pa je razložil, kaj so v Avstriji pravno dosežki za gostilniško in hotelirsko obrt. Zvečer so riredili ptujski gostilničarji graškim gosom v Narodnem domu banket. Pozdravil je g. predsednik Bernardi ter se zahvalil vsem faktorjem, ki so prirediteli vinsko razstavo. Vlastni svetnik g. dr. Vončina pa je govoril o razmerju med gostilničarjem in vinskim producentom. G. Miha Brenčič je pozdravil v imenu pripravljalnega odbora in okrajnega zastopa. Župan g. dr. Sencar je govoril o olajšavi carinskih predpisov, o gospodarskih vezeh republike Avstrije z našo državo ter o raznih drugih zadevah. Nadzornik g. Gombrč pa o delu, mukah in davkih, ki tarejo gostilničarje in restavracije. Odgovoril je graški predsednik g. Withalm, ki je naglašal, da se kot gostje divijo lepemu sprejemu, da smo jim znali odvezati srce ki ga v narodnem stajerskem kosumu zakriva »Brustflecke«. Govoril je za isobojno gospodarsko zvezo. Avstrija je dobivala mnogo različnih vin, ki so bili ali manj dobri, a gosje izjavljajo: »Ein Jugoslawe ist es doch nicht!« (Jugoslovani pa venar ni!), druga vina so le nadomestilo, kri pa more v kratkem času v rebeljon le Jugosloven. Prešle-nik graške gostilniške zveze g. Rost je izrazil željo, naj bi Slov. gorice in Halače koristile v gospodarskem oziru tudi Gradcu. Vršilo se je tudi več šaljivih govorov. Ob poznih urah so se ločili Gradčani in domaćini.

Trbovlje

Kako agitira SDS kandidat. Ker ni bilo proti našemu kandidatu g. Zmavcu drugega »šlagerja«, je demokratski kandidat g. dr. Bohinjc v Laškem govoril, da hoče gosp. Zmavce prestaviti okrajno glavarstvo v Trbovlje, pri nas je pa navduševal ljudi za prenos v Trbovlje. Pripomnimo, da oblastne skupščina pač ne bo imela opravka s prenosanjem okrajnih glavarstev; taka agitacija g. dr. Bohinca pa se obsoja sama po sebi.

Uniformirani učenci. Meščanska šola bo po odloku min. prosvete tudi pri nas uni-

formirala svoje učence. Dečki bodo tmeli samo čepice, deklice dobe čepice in obleko.

Naše obtništv. V ponedeljek zvečer so priredili trboveljski obrtniki svoje zborovanje, da se pomenijo o podpisu delnic v obrtno banko. Podpisali so 443 delnic; vzeli so jih štirje po 75, večinoma pa po 3 do 6. Za nas lepo število.

Celih 1000 Din je dala občina za cesto, ki vodi iz Globošaka v Klek. Da ta denar ne bo zadostoval niti za pesek, kaj šče za vožnjo in delavce, se razume. Tako skrbijo naši socialisti za naše kmetsko in delavsko ljudstvo.

Zopet se praznuje. Včeraj, v sredo, so pri rudniku praznovali. Praznovanje je napovedano tudi za soboto. Pač so naši socialisti na občini naivni, ko so rekli v proračunski debati, da bodo brezposelne delavce zaposlili pri gradnji šole. Da to ni mogoče, ve vsak, ker 1. brezposelnih bo naraslo na tisoče, 2. zidala se bo v Trbovljah samo meščanska šola in še ta v manjšem obsegu kot je bilo nameravano in 3. rudar ne zna zidati, ki večjemu bo par mladih ljudi zaposlenih pri malti in donašanju opeke. Vidi se, da so socialopolitični projekti naših socijev od muh.

Hrastnik

Na naslov trboveljske občine in okrajnega zastopa. Jesensko deževje je od slo Birtičev most, ki je podri se Laznikovega in Menihovega. V tej okolici je več gospodarjev in drugih stanovalcev, ki morejo hoditi k restavraciji po vodo kljub temu, da imajo par korakov pod jezom dobro pitno vodo. Prizadeži so napravili na občino in okrajni zasop prošnjo, pa niso dobili nobene pomoči. Prizadeži prebivalci imajo vso pravico, da se jim pomaga. Saj rabijo most tudi roportani in vsi, ki imajo kaj opravku v spodnjem delu Hrastnika.

Kranj

Krasen uspeh je dosegel naš Ljudski oder preteklo soboto in nedeljo v vprizoritvijo Grillparzerjeve klasične tragedije »Ljubezni in morja valoviti«. Za ta nastop našemu odru vsak lahko zavida. Brez posebne reklame je bila v dvorani obkraljena glava poleg glave. Ubogi Narodni d. m. v tem oziru! Aplavz — še nikdar tolik — je prihla, da so bili igranci na mestu, od začetka do konca. Vloge so bile naštiudirane skoro do vsih malekosti. Čudili smo se zlasti dolgi, predolgi vlogi evčevca Here, ki je obvladala vse in dosegla najvišje v začetku prvega in s svojo čuvstvenostjo zlasti v zadnjem dejanju. Leandru g. Sinka — z najlepšim kostumom ljubimca — je pomagal do tolkega uspeha njegov obs žni glasovni organ in odločen, mčzan nastop v sceni z navklerejem. Navklir g. Tremlj, ki je v prvih dejanjih s svojo veliko živahnostjo budil med gledalci smeh za sme om, mu je bil vreden, pri diletantih neprekosljiv partner. Veliki duhovnik si je izmed dveh možnosti: dostojanstven ali fanatičen vršilec dolžnosti do skrajnosti — izbral drugo. Kretnje stražnika in starši so zadovoljili. Le služabnika sta bila nespretna (začetnik!). Oder, dekoracije, so vzbujale začudenje (nič lepšega!) in zato vsa čast pozbivalnemu režiserju. Po tej poti dalje in izgnili bodo tudi malekosti pogreški. — Spričo tolkega uspeha in odhoda mnogih, ker ni bilo več mogoče dobiti vstopnic, se igra še enkrat in sicer zadnjič ponovi v nedeljo, 28. januarja ob 4. popoldne. Preskrbite si radi sigurnosti vstopnice v sredi tedna v »Miriji«. Na svidenje!

Uršnika

Občinska seja. Preteklo nedeljo se je vršila občinska seja. Zadnja je bila nesklepčna, ker se je niso udeležile nasprotne stranke. K tej seji so prišli tudi nasprotniki, seveda samo tisti, ki se bojijo, kajti župan jim je zagrozil, da jih bo kaznoval po občinskem redu, ako se seje ne udeležijo. Seja je potekla popolnoma mirno.

Slovenci v Italiji

Pred novim preganjanjem slovanskih učiteljev.

Ministra Gentile je posebno Fedele sta vrela krub 400 družinam slovanskih in hrvatskih učiteljev na Primorskem. Dne 31. decembra 1926 je minister Fedele podpisal nad 50 odpuštnih dekretov. To vam je bilo delo Minister Fedele je zmagovito pobil vse, ki so mu očitali, da ni pravi fašist. A gospod minister boče novih lavorik.

Iz kima prihaja vest, da pripravila neumorni Fedele odlok, s katerim bo dana prosvetnemu ministru možnost, da poljubno premešča tudi med šolskim letom iz enega mesta v drugo in tudi iz območja enega šolskega skrbnika (l. nadzornika) one učitelje, ki bi ugnili ovrati redno poslovanje šole. Proti takim premestitvam ne bo dovoljena pritožba.

Odlok je namenjen Slovenom in samo Slovenom. V smislu dosedanjih šolske uredbe ni mogel prosvetni minister premestiti učitelja iz območja enega šolskega nadzornika v drugo. Tako n. pr. ni bilo mogoče premestiti slovenskega učitelja s Primorskega, ki ga upravlja šolski skrbnik v Trstu, dol v Italijo. Minister Fedele si sedaj pripravlja nov zakon, da bo lahko zagnal sedaj prirodo slovenskih učiteljev, ki je še ostala na Primorskem, na Atruce. Umevno je, da pojdejo vsi, kakor so šli železničarji, sodniki in drugi državni uradniki. Slovensko ljudstvo mora ostati brez agitatorjev!

Roparski napadi na Goriškem

Nedavno smo poročali, kako so na Planini pri Vipavi našli umorjenega porostnika Cigoja tik ob postelji. Vse okoliščine so kazale, da gre za organizirno tolpo, ki je izvršila strašni umor, in da je pokojnikov sin nedolžen na umoru.

Medtem se je na poti med Dolenjo Branico in Šmarjam izvršil ravno tako strašen rop. V četrtek jutraj, ko se je ravno pričelo danti, so ropari, napadli Ivana Reharja iz Branice, ki se je odpravil na živinski semenj v Gorico, in usrlili. Tрупlo nesrečne žrtve so našli kmelte okoli sedme ure, ko so šli na delo Roparji so odnesli Reharja ves denar, s katerim je nameraval kupiti vole. Ajdovski karab nerji so arctirali dva osumljenca, in sicer nekak Franca Novaka, starega 58 let, in Franca Maniloviča, starega 25 let. Pri sebi sta imela revolverje in sta se izdala za Jugoslovane; bila sta brez vsch dokumentov. Seveda sta zani-kala umor.

Na cesti iz Komna v Nabežino je v mraku napadel neki ropar Franca Božiča iz Gorjankega, starega 54 let, ko je došel v višino gozda ob cesti. Božič se je postavil v bran in roparja prepočil.

V Brestovici je kmet Franc Ferfolja zalotil tatove v hiši, ko se je vrnil zvečer z dela. Ko je hotel enega prijeti, mu je ta pomolil pštolo pod nos in Ferfolja je moral mirno gledati, kako so roparji odnesli zlatnine za 2000 lir in 500 lir v denarju ter mirno postakali na kolesa in se odpeljali. — Oblastva so mnenja, da so si vsi ti ropi v zvezi.

Razbojniška tolpa na Goriškem. Poročali smo, da so karabinerji aretirali dva tolpovalca, ki sta priznala, da s'a izvršila celo vrsto ropov na Goriškem, priznala sta tudi, da sta ustrelila Ivana Reharja na Branici. Eden se je izdal za Franca Novaka, drugi za Franca Maniloviča, oba iz Jugoslavije. Policija pa je medtem dogmala, da je Novak dal napadno ime, in da se v resnici imenuje Bruno Furlan, stanujoč v Trstu. Verjetno je, da je isto naredil drugi. Po'entakem gre za razbojnika z našim državljanstvom.

Bogoljub zopet zaplenjen. Primorski naročniki še vedno čakajo na januarsko številko Bogoljuba, ki bi morala prispeti že pred 14 dnevi. Vse kaže, da je tudi januarsko število začela ista usoda kakor decembarsko, ki je bila na meji zaplenjena. Naročniki so se začudeno povpraševali, kako je mogoče, da se zgolj verski list pčnijo. Končno se je izkazalo, da je cenzura ustavila list radi loterijskih srečk, ki so bile priložene vsakemu izvodu. Pač v čudnih razmerah živijo v Italiji, če je že reklamacija loterijskih srečk postala nevarna javnemu redu. Nad čem se je spotaknil cenzor januarske številke nam ni znano.

Smrtna kosa. V Lokavcu pri Ajdovščini je umrl po mučni bolezni posestnik in gostilničar Anton Kompare, star 52 let. Bil je ugleden in spoštovan mož ter odločen in zaveden Slovenec.

Težko je obolel mgr. Arko, dekan v Idriji. Zdravi se v sanatoriju sv. Justa v Gorici. Pripo-roča se v molitvi!

Priznanje primorskemu umetniku. Goriški rojak mladi slikar Čargo, ki biva zdaj v Ljubljani, je razstavil svoja dela v Berlinu. Zel je obilo priznanja in pohvale celo v velikih nemških dnevnikih.

300letnica duhovnja v Klancu. Na dan sv. Treh kraljev je duhovnja v Klancu na Krasu praznovala 300letnico ustanovitve. V Klancu je ena najstarejših cerkva v Istri sploh; stala je že veliko prej, a redni duhovnik je prišel šele l. 1627. Praznovanje jubileja je bilo nadvse slovesno in svečanost praznika je povzdignil škof Fogar s svojim obiskom. Zjutraj je bila slovesna sveta maša g. dekana iz Doline ob velikanski udeležbi ljudstva iz vseh krajev. Popoldne ob dveh je prispel v Klanec škof. Ob treh je blagoslovil in posvetil novi veliki zvon za Klanec in za Črnotiče. Ginljiv obredom je prisostvovala ogromna množica iz vse okolice. Za botre novemu zvonu sta stala gospod in gospa prof. dr. Gattorno. Nato je presvtil dal poljubiti ljudstvu svetinje sv. Alojzija, ki jih je princel v dar okrađeni cerkvi. Nato je škof ob asistenci šestih duhovnikov zapel slovesni Te deum; cela cerkev se je zazibala v mogočnih zabvalnih glasovih za vse dobrane tresh stoletij. — Pred odhodom so razna društva priredila škofu podoknico; pozdravljen od radostnega ljudstva se je ljubljani vladika povrnil domov. Klanec bo svoj jubilej proslavil tudi s sv. misijonom in večjim evharističnim shodom poleti.

»TATJANIN VEČER«

25. januarja v »Unionu«

Gostujeta

MARGERITA in VALENTIN FROMAN,

člana moskovske in zagrebške opere.

Pri klavirju

znani kompozitor in dirigent zagrebške opere

KREŠIMIR BARANOVIC.

Pogrešana turista — rešena.

Tekom včerajšnjega dopoldneva je prispela v Ljubljano brzojavka, da sta se včeraj jutraj oba pogrešana akademika, Kanoni in Sotošek, srečno vrnila v hotel Zlatorog v Bohinju. Vsed hudega snežnega meteža sta se oba smučarja zatekla na Komarčo nad izlivom Savice, kjer so ju našli obmejni stražniki in ju privedli zopet v Bohinje. Včeraj popoldne se je odpravljala že druga rešilna ekspedicija na pot v Bohinje. To so pa meročajni činitelji še o pravem času zadržali v Ljubljani vsled brzojavne vesele vesti, da sta se oba pogrešana akademika že vrnila.

K zgornjemu poročilu smo prejeli še naslednje podrobnosti: Oba pogrešana sta prišla v četrtek kotično do hleva pred kočjo pri Triglavskih jezerih, kamor sta se zatekla pred močnim snežnim metežem. V tem hlevu sta preživela šest dni v mrazu in lakoti. Imela sta živeža samo za tri dni s seboj. Le s težavo sta se v torek 18. t. m. prebila skozi snežni metež do roba Komarče, kjer sta klicala na pomoč. Njih klice so slišali vojaki obmejne čete, ki je poslala na pomoč patruljo. Le s težavo s'a bila oba premražena in ledena akademika rešena golove smrti iz burje in snežnega meteža. Zadnje dni je zapadlo v triglavskem pogorju nad 2 metra snega.

Ponočevanje s smrtnim izidom.

Za pijančevanjem je po Slov. Stajerskem največje graje vredna razvada ponočevanja, ki tolikokrat končava s pretepi in poboji.

Zadnjo soboto, 15. t. m., se je zbralo 18 fantov iz vasi Savel, župnija Sv. Tomaž pri Ormožu, in so šli na ponočevanje v sosešno župnijo Mala nedelja. Med Sovčani in Malonedeljani je prišlo do običajnega prerakanja in domači fantje iz vasi Moravci so se postavili izziivačem iz Savec po robu. Moravski fantje, katerih je bilo le pet, a so bili oboroženi so nadvladali Savčane, ki se niso dolgo hoteli umakniti. Padel je nesrečen strel, zadel Franca Rakuša iz Savec, ki je bil vojda savskih fantov. Ko so videli tovariši, da je strel smrten in da zadeti ne bo nikdar več ustal, so ga odnesli mrivega na dom, odkoder je bil odšel zdrav

ter vesel. Prebridek udarec za starše, ko so videli v nedeljo svojega sina mrtvega.

Ko bi fantje že vendar enkrat izprevideli, kako gnušno in najostrejšje obsodbe vredno je ponočevanje, ki rodi izživljanje, prepire in v velikih slučajih končuje s smrtjo!

Glasba

Koncertno naznanilo. Dne 3. februarja koncertira v Unionski dvorani slavni češki virtuos Vasa Příklad, ki uživa danes sloves najboljšega evropskega umetnika. Dne 14. februarja bo v Ljubljani znameniti ševčikov kvartet, ki priredi komorni koncert v proslavo 100 letnice smrti Beethovna in na katerem izvajajo tri Beethovne komorne kvartete. Tekom februarja se vrši tudi vokalni koncert pevskega društva Glasbene Matice in pa II. simfonični koncert orkestralnega društva Glasbene Matice. Natančne sporede in datume javimo pravočasno.

Konservatorij v Ljubljani priredi v sredo, dne 26. t. m. ob 20. uri zvečer v Filharmonični dvorani koncert na katerem nastopijo 4 gojenci konservatorija in sicer violonist Rupel Karel ter pianist Valjalo Marja, Lipovšek Marjan in Šivic Pavel. Na programu so skladbe Tartinija, Saint-Saens-a, Chopina, Smetane, Debussyja, Dawesa in Křičke. Natančni spored objavimo jutri, že danes pa opozarjamo vse prijatelje glasbe na prvi letošnji javni nastop gojencev konservatorija. Vstopnice za ta nastop so v predprodati v Matični knjižarni po 10 in 5 Din, stojšča po 3 Din.

Ljubljansko gledišče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Četrtek, 20. januarja: Zaprio.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Četrtek, 20. januarja: TANNHAUSER Red E.

Mariborsko gledišče

Četrtek, 20. jnuarja ob 20: AIMEE Abonma B. Premijera.

Petek, 21. januarja: Zaprio.

Sobota, 22. januarja ob 20: MANON. Abonma C Kuponi.

Nedelja, 23. januarja ob 15: VESELI KMETIČ Znižane cene. Kuponi.

Ob 20: ORLOV. Kuponi.

Kriza v našem narodnem gledališču.

V torek zvečer je predaval v Mestnem domu o krizi našega gledališča g. Ciril Debevec. Predavanja se je udeležila številna publika iz vseh slojev, prav mnogo je bilo seveda mladine, prisotni pa so bili do malega skoro vsi prosvetni ljubljanski delavci. Manjkale pa so osebnosti, ki odločujejo o potih našega gledališča.

G. Debevec je s svojim predavanjem dokazal, da temeljito obvlada vse gledališke probleme ter je brezbozno, vendar pa dovolj taktno omenjal vse krivce krize, v kateri se nahaja naše gledališče. Največjo krivdo nosi pri tem država, oziroma prosvetno ministrstvo in državno računovodstvo. Državi ni mnogo mar za prosveto naroda, časi bi nas mogla umetnost pred svetom najbolj častno zastopati.

Veik del krivde pa ima na krizi našega gledališča tudi naša državna uprava. Govornik je z ostrimi besedami, podprtimi z dokazi, citati in številkami grajal našo gledališko upravo, ki se ne zna v Beogradu zadosti odločno zavzeti za potrebe našega gledališča.

Velik vzrok krize našega gledališča je tudi v naravnost nesmiselni notranji organizaciji našega gledališča.

Govornik je nato zahteval, da država opusti birokratizacijo gledališča, da dovoli vsaj trem gledališčem zadostno dotacijo in da jim ne jemlje blesgajših prejemkov (ki jih je vse izročilo le ljubljansko gledališče, dočim jih zagrebško ni!).

Gledališke uprave naj ne imenuje samo minister prosvete, nego naj jo izvoli anketa naših javnih delavcev, oficijelnih zastopnikov države in organizacij gledališkega oboja. V najkrajšem času naj se tudi napravi moderen gledališki zakon, ker je sedanjí prestarokopiten in poln nesmiselnih določb.

Jedrnata izvajanja g. Debeveca so vzbudila med občinstvom mnogo pozornosti. Predavanje g. Debeveca je trajalo poldrugo uro.

Debate je na željo navzočih vodil univ. prof. Kidrič, oglašili pa so se k besedi še gg.: dr. Vurnik, arh. Kregar, prof. Bajuk, sodni svetnik Lajovic in Ciril Debevec.

Dopisi

Puceljev pozdravi in agitatorji v Zelmljah. Prošli teden se je pri nas bliskovito raznesla vest: »G. Pucelj pusti vse prav lepo pozdravit!« Nato so napovedali za nedeljo shod SKS. In glej spaka. Kako to, da je tako malo mož? Saj jih je sam gospod Pucelj pozdravil! Volivci so se razšli v slabem razpoloženju, polni puhlih besed Puceljevih prjedažev. Kako je bilo na shodu? Neki gospod, prej član SLS, je na vse mogoče načine hotel posnemati govorniško pozo in s povzdignjenim glasom pral: »Kaj pa so naredili šklerikalec, Premoženje blivšega kranjskega zbora so prodali leta 1918 v Belgrad! Da plžujemo tako visoke davke, so krivi šklerikalec, dalje so krivi, da je ustava centralistična, krivi so kaj vem kaj še vsega! Utrujen po tako izbornih besedah se vsede. Nikjer pohvale! Vse strmi! Pa se nekdo oglasi: »Evo, pa smo skupaj! Kdo pa je glasoval za ustavo? Kdo je sedel v vladi, ko so iz nas stiskali milijone in nas rubili? Kdo je glasoval proti podpori bednim slovanskim poplavljencom? Tisti, ki danes klečeplazijo pred Radičem in radikali, namreč samostojneži! In g. Černe, ki se toliko peha za Pucelja, je odšel žalostnega obrtza in misli. Zelmelj pa bodo 23. t. m. metali svoje kroglice v skrinjico SLS, ki je prval

Gospodarstvo

Zaključni račun finančnega leta 1925-26.

Kako je nastal suficit v znesku 291 milijonov dinarjev.

V 9. številki Službenih Novin je objavljen zadnji izkaz državnih dohodkov in izdatkov za proračunsko leto 1925-26 in sicer izkaz za mesec avgust 1926. Kakor znano traja naša računsko leto 17 mesecev. Vsi državni dohodki in izdatki, ki gredo na račun dejanskega preteklega proračunskega leta se v prvih petih mesecih novega proračunskega leta knjižijo še na račun starega proračunskega leta, ker se na račun starega proračunskega leta odlojeni krediti morejo izplačati v teku prvih petih mesecev novega proračunskega leta.

Proračunsko leto 1925-26 kaže po tem zaključnem izkazu sledeči uspeh: dohodki so znašali 11.999.405,161 in izdatki 11.707.495,102 dinarjev. Izgleda torej, da je to leto končalo s suficitom od 291.910,058 Din. Marsikdo se bo vprašal, kako je mogoče, da smo navzile tožkočam v naših državnih finančah zaključili preteklo proračunsko leto z ogromnim suficitom od skoro 300 milijonov dinarjev in kaj se je zgodilo s tem denarjem, ki smo ga očitno prišli li?

Gornji izkaz nam znova potrjuje, da izkazi o državnih finančah nimajo praktične vrednosti če hočemo razširiti vprašanje aktivnosti oziroma pasivnosti našega državnega gospodarstva. Kajti v teh izkazih nikjer ne moremo najti podatkov o spremembah glede stanja naših letnih dolgov.

Ce primerjamo državne dohodke in izdatke v posameznih mesecih ne glede na to, na račun katerega proračunskega leta so bili ti dohodki sprejeti oziroma izdatki izdani, tedaj vidimo, da se dohodki skoraj točno ujemajo z izdatki. Iz tega sledi, da državna blagajna ves denar, ki ga prejme takoj zopet izda. Njivo bi bilo misliti, da se omenjenih 300 milijonov dinarjev suficita za l. 1925-26 nahaja kje v blagajnah finančnega ministrstva.

Na prvo, ta suficit nam pove vse kaj drugega. Pove nam, da nismo bili v stanju pravočasno poravnati vse obveznosti iz leta 1925-26, ker so po dejanskem preteku proračunske dobe dohodki in račun preteklega proračunskega leta znatno manjši kakor pa izdatki se obveznosti iz preteklega proračunskega leta plačujejo večinoma iz dohodkov tekočega proračunskega leta. Kakor znano izkazujemo v mesecih april—avgust 1926, torej v prvih petih mesecih, v katerih se izplačujejo obveznosti na račun preteklega proračunskega leta, vsled poplavi in rastoče gospodarske krize in znatno skrajši naši državni dohodki. Vred tega se je skoro ves denar porabil za tekoče izdatke. Za odplačevanje obveznosti iz l. 1925-26 torej ni preostajalo mnogo denarja in se iste ni moglo izplačati. (Država je bila celo primorana reducirati prejemke državnih uradnikov.) To domnevo nam potrjuje sledeči račun. V prvih treh mesecih l. 1925-26 je država na račun preteklega proračunskega leta prejela 176 milijonov dinarjev, dala pa 841 milijonov dinarjev. Iz tekočih dohodkov je torej na račun preteklega proračunskega leta izdala 664 milijonov dinarjev. — V prvih treh mesecih tekočega proračunskega leta pa je na račun preteklega proračunskega leta prejela 146 milijonov dinarjev, dala pa samo 581 milijonov dinarjev. Iz tekočih dohodkov je torej na račun preteklega proračunskega leta izdala samo 485 milij. dinarjev, torej za 229 milij. dinarjev manj kot v prvih treh mesecih l. 1925-26.

Iz tega sledi, da je v končanem izkazu za l. 1925-26 izkazani suficit nastal le vsled tega, ker država ni bila v stanju po dejan-

skem preteku proračunskega leta pravočasno poravnati obveznosti iz tega leta. O suficitu pravilno torej ne more biti govora. Pač pa je verjetno, da so se letni dolgovi če že ne zmanjšali, pa vsaj zadržani povečali.

Ljubljanski živinski sejem. Na sejem dne 18. t. m. je bilo prignanih 197 konj, 85 volov, 21 telet, 50 krav in 22 prašičkov za rejo. Od teh je bilo prodanih 47 konj, 56 volov, 17 telet, 29 krav in 18 prašičkov za rejo. Cene so bile sledeče: volj I Din 7,50, II Din 6,50, III Din 6.— Krave debele Din 4—6, krave klobasnice Din 3—3,50, teleta Din 8—11, vse za kg žive teže; konji komad do 4000 Din po kakovosti; prašički za rejo 175—300 Din po velikosti. Cene so od zadnjega sejma same nazadovale.

VII. Mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani od 2.—11. julija 1927. Urad Ljubljanskega velesejma je razposlal na vsa večja ugledna industrijska, obrtna in trgovska podjetja prijavnice za udeležbo na letošnjem vzorčnem velesejmu, ki se vrši od 2.—11. julija t. l. Termin je ugoden, kajti v tem času je poset kupcev močnejši, ker zvečajo svojo trgovsko pot na velesejem z istočasnim obiskom naše divne Slovenije. Večina lanskeletnih razstavljalcev zasede svoje stare prostore. Naproša se vse one, ki imajo posebne želje glede prostora in udeležbe, da to priljavi takoj sejmškemu uradu, ki bo vsakemu radevolje in najbolje ustregel, češar pa pozneje ne bo mogel več. Hlita in točna prijava posameznika je v korist celokupnih razstavljalcev, ker se prihrani na delu in denarju, ki se zmore racionalneje izrabiti za razvoj intenzivne propagande za pridobitev kupcev.

III. Sejem za kožuhovino v Ljubljani, dne 21. januarja 1927. Ze tretje leto bo priredila uprava Ljubljanskega velesejma skupno s Slovensko lovsko zadruzo v Ljubljani na velesejmskem prostoru za kožo divjih živali. 24. januar, to je prvi ponedeljek po Sv. Neži, je lovemec že poznan za prodajo lovskoga plena. Sejem se začne ob 8. uri jutraj. Lovci zainore došliim kupcem prodajajo kožo fiksno, ali pa jih oddati v komisijko prodajo Slovenski lovski zadruzi, ki bo skupno z velesejmsko upravo kožo sortirala, porazdelila v partije in nudila dne 26. januarja domačim in inozemskim kupcem dražbenim putem v nakup. Lovci in trgovci s kožami opozarjamo, da lahko pošljejo svoje kože tudi velesejmu, da si prihranijo stroške potovanja v Ljubljano. Vendar morajo biti vse kože najkasneje do dne 28. januarja opoldne na velesejmu. Vsaka koža večja vrednosti mora biti opremljena z listkom lepence, na kateri naj se zapiše točen naslov oddajatelja. Kože manjše vrednosti in večjih kvantitet (zajci, krli, poltvi itd.) pa morajo biti točno preštete v trdnem zavoju. S posebno pošto naj se pošlje še seznam oddanih kož, ker se pri prevzemu preštejejo in prekontrolirajo. Čim več kož pride organiziranim putem na trg, tem boljša bo cena. Lovci in trgovci, obračunajte se za informacije z zaupanjem na upravo velesejma ali na Lovsko zadruzo.

Konkurs je razglašen o imovini registrirane tvrdke »Pri Amerikancu d. z. o. z. v Celju (roki: 31. jan., 10. marca in 26. marca).

Občni zbor lesne industrijske delniške družbe »Dravac« se vrši 5. februarja v lastnih prostorih v Mariboru.

Likvidacija. V likvidacijo je prešla »Jugoslovansko-nemška importna družba d. z. o. z. v Mariboru. Obsevanje po zakonu o pohišanju dragocene 10. t. m. so bili obsojeni 2 gostilničarja in 2 gostilničarji v Brezicah na 24 ur zapora in 50 Din denarne kazni, ker so zahtevali za vino, torej življensko potrebbino (1) previsoko ceno (v posameznih slučajih 11—12 Din). Radevedni smo, koliko časa bo ostal še v veljavi ta kuriozni zakon, ki se spodbija le tam, kjer more najmanj koristiti.

Za gospodarsko stanje Bosne značilna statistika. V letih 1918—22 je bil v Bosni in Hercegovini odprtjen po en konkurz l. 1923 trije, v l. 1924 šest, v l. 1925 15 in v l. 1926 53 konkurzov. V l. 1926 je bilo v Sarajevu odprtjenih 16 konkurzov, torej več kakor leto prej v celi Bosni in Hercegovini.

Načrt zakona o zbornicah. 21. t. m. se bo v Belgradu vršila anketa jugoslovanskih zbornic, ki bo razpravljala o novem načrtu zakona o zbornicah. Autor tega zakona je univ. prof. dr. Mirko Kostić, pomočnik trgovskega ministra, bivši generalni tajnik novosadske trg. in obrtne zbornice. — Novi načrt zakona predvideva, kakor znano, enotne zbornice s posebnimi sekcijami za trgovino, obrt in industrijo. Te sekcije bodo avtonomne, vendar pa naj bi v važnih zadevah odločevali plenum. Ker nam je treba močnih in življenjsko zmernih zbornic se ukleta zbornica v Vel. Bečkeru in Podgorici. Območje novosadske zbornice se bo razširilo na Banat in Srem, izvenšaj pančevskega in zemunskega okrožja, ki bodo deljena beografski zbornici. Baranja bo pripadla Osječki zbornici. Dubrovaška zbornica bo razširila svoje delovanje na Crno goro in Hercegovino. Na čelu zbornične administracije bo stal generalni tajnik, izvoljen od zbornice in potrjen od

trgovskega ministra. Zbornice lahko v svojem območju otvorijo ekspozituro. Vse zbornice bodo imele v Belgradu stalno zastopstvo.

Carinska unija balijskih držav. V Rigo, glavno mesto Letske je prispela estonska delegacija v svrhu pogajanj za ustanovitev carinske unije med Estonsko in Letsko. V to carinsko unijo bo vstopila, kakor je bilo ob priliki nedavnega sestanka ministrvov v Revalu, še natehno zaključeno, tudi Finska. Pričakuje se, da bosta kasneje v to unijo vstopile tudi Litva in Poljska.

Znižanje diskonta v Avstriji. Ker je privatna eskomptna obrestna mera padla za več kot 1% pod oficijelno eskomptno mero je avstrijska Narodna banka sklenila znižati diskont od 7 na 6,5%.

Italija — druga v gradbi ladij. Iz najnovejšega Lloydovega izkaza posnemamo, da je bilo dne 31. decembra, lani na celem svetu v gradbi ladij s i milijon 938 tisoč tonami t. j. za 87.000 ton več kakor koncem septembra 1926. Največ ladij gradi Švedska Anglija 760.000 ton, takoj za njo pa pride Italija s 240.000 tonami, nato sledi Nemčija 211.000 tonami, Unija 152.000. Holandija 145.000 in Francija 143.000.

Produkcija avtomobilov v Ameriki. V letu 1926 so v Ameriki izgotovili 3.950.000 osebnih in 530.000 tovornih avtomobilov. V letu 1925 je znašala produkcija 3.840.000 osebnih in 500.000 tovornih voz.

Ruska zunanja trgovina. V gospodarskem letu 1925—1926 je znašal uvoz v Rusijo 755,5 milijona zlatih rubljev (1924—1925 samo 719). Izvoz pa 661,5 milijona (1924—1925 samo 568 milijonov). Bilanca ruske zunanje trgovine se je izboljšala.

Borza

Dne 19. januarja 1927.

DENAR.

Zagreb. Berlin 18.4818—18.5118 (18 48—18.50), Italija 245.06—247.06 (243.17—145.017). London 275.20—276.50 (275.55—276.35), Newyork 56.099 do 56.599 (56.665—56.86), Pariz 225—227 (225.25 den.). Sač rabilo metet tudi Prooorčani in vsi, ki imajo kaj 7.955—8.026 (7.85—8.015), Curih 10.94—10.97 (10.94 do 10.97), Amsterdam 22.741—22.801.

Curih. Belgrad 9.14 (9.13). Pešta (90.75 (90.75), Berlin 123.75 (123.15), Italija 22.45 den. (22.18), London 23.2025 (25.1975), Pariz 50.62 (20.65), Praha 15.38 (15.38), Dunaj 73.20 (73.15), Bukarest 2.50 (2.78), Varšava 57.50 (57.50), Bruselj 72.20 (72.20), Amsterdam 207.65 (207.60), København 128.40 (128.37), Oslo 133 (132.87), Stockholm 138.65 (138.62).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.455, Kodač 188.55, London 34.375, Milan 30.60, Newyork 708.05, Pariz 28.13, Varkava 78.40. — Valute: dolarji 705.5, angl. funt 34.32, francoski frank 28.22, lira 30.55, dinar 12.445, češkoslovaška krona 20.9525.

Praha. Devize: Lira 145.925, Zagreb 59.25, Pariz 133.775, London 163.20, Newyork 33.615.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana 7 odstot. invest. posoj. 82 bl. vojna odškodnina 342 bl., zastavni listi 20—22. kom. za dolžnice 20—22, Celjska 195—198, Ljublj. kredit. 150 den., Merkantilna 99—100, Prastidbena 190 den., Kred. zavod 170—180, Strojne 80 bl., Trbovlje 360 den., Vevče 120 den., Stavbna 55—65, Sešir 104 den.

Zagreb. 7 odstot. invest. posoj. 82.50—83, vojna odškodnina 343, Hrv. esk. 102, Prastidbena 895—900, Ljublj. kreditna 150 den., Sečarana 460, Slavonija 32, Vevče 120 den.

Dunaj. Don. savsko-jadr. 88.50, Žitno 70.00, Alpina 45.5, Kranjska indus.rijska 68.00, Trbovlje 44.00, Hrv. esk. 15.50, Lyskam 12.80, Hip. banka 7.00, Gutmann 41.00, Slavica 16.5, Slavonija 4.30.

Radio

PROGRAMI.

Breslau 332.6, Praga 348.9, Varšava 10KW—1015 m. Leipzig 305.8, Frankfurt a. M. 428.6, Brno 441.2, Rim 454.5, Langenberg 468.8, Berlin 483.9, Dunaj 517.2.

Četrtek 20. januarja:

Breslau. 16.30 overtura. 20.15 finska glasba. 21.15, 22.15—23.30 vesela glasba. — Praga. 12.15, 16.30, 20. koncert. — Leipzig. 19. o potovanju po vz. odnem Tibetu. 19.30. »Narava kot konstruktore. 20.15. večer v spomin Lud. Thoma. — Frankfurt. 13.30, 16.30. koncert. 19.30. prenos iz gledališča v Kasselu: opera »Orfej v podzemlju« (J. Offenbach). — Brno. 19. komedija »Noč na Karlovem Tynu« (Jar. Vrhlicky) 2. dejanje. 20. koncert (praški). — Rim. 21. prenos iz gledališča. — Langenberg. 20.15 komorna glasba. — Berlin. 16.30 komorna glasba.

RADIO potrebščine

v največji izbiri stalno v zalogi pri FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 Telef. 407

18.10 o atomski fiziki. 18.35 o stanovanjski reformi. 21. koncert virtuozov. 22.30—24.30 lahka glasba. — Dunaj. 11. 16.15. koncert. — 18.10 komorna glasba. 19.50 angleški tečaj. 20.15. koncert solistov. — Varšava. 17.30. pregled knjig. 18. jazz-band. 20.30—22. koncert s sodelovanjem solistov.

Petek, 21. januarja.

Breslau. 16.30. lahka glasba. 20.15. v epoini L. Thoma. — Praga. 12.15, 16.30, 20. koncert. — Leipzig. 18.05. iz novih knjig. 20.15. simfonični koncert. — Frankfurt. 20.15. komedija »Pri čaju« (Karol Svoboda). — Brno. 19. in 20. koncert. — Langenberg. 20.15. koncert. — Berlin. 20.30. današnja lirika. 21.15. koncert narodnih pesmi. 22.30—24.30 lahka glasba. — Dunaj. 11. 16.15. koncert. 19.05 francoski, 19.30. angleški tečaj. 20. Anzenberger: »Cetrta zapoved« — Varšava. 17.40, 20.05. koncert.

Sobota, 22. januarja.

Breslau. 16.30. Verdieva glasba. 18. iz knjig. 18.45. o astronomiji. 20. večer Fr. Lehárja. — Praga. 12.15, 16.30. koncert. 20. opereta. 21.30. lahka glasba. — Leipzig. 19.30. o konjunkturi. 20.15. Bühner: »Lenz« (recitacija). 21.15. pesmi. — Brno. 19. 21. koncert. — Berlin. 20. (20.30). Ibsen: »Romsere Holme«. — Dunaj. 11. koncert. 18.30. Lessingova proslava. 19.45. opereta »Ein Walzertraum« (glasba Oskara Straussa). — Varšava. 16.45. Henrik Mosciński govori o januarski vsotji 1863. 17.15. 20.30. 22.30. koncert. 20.10. predavanje o vsotji 1863.

Spori

60.700 KILOMETROV NA POTOVANJU.

40.000 kilometrov je obseg zemlje. Švedska nogometna zveza je od ustanovitve do danes igrala 123 reprezentativnih iger: 61 doma, 62 na tujem. Na tujem so prvoizšli Švedi 60.700 kilometrov, prišli so tudi v Rusijo, Italijo in Jugoslavijo. Domaših 61 tekem je gledalo 607.000 gledalcev, inozemskih 62 pa 990.000. Največ gledalcev je privabil boj s Holandsko ob priliki olimpijskih iger v Parizu l. 1924. 50.000; najmanj jih je bilo na igri z Latvijo, 3500. Na Švedskem je bilo največ iger v stockholmskem stadionu. 39, gledalcev je bilo 510.000. Večino švedskih tekem je vodil Danec Westergaard.

PORTUGALSKI SVETOVNI POLET.

Zakaj pa mi ne? so rekli Portugalci, in so si dali zgraditi v Italiji hidroplan »Alnus«. Na njem hoče leteti skupina portugalskih častnikov po svetu okoli, potovanje imenujejo »polet po petih delih sveta«. V sredi februarja je start iz Lizbone. Najprvo bodo leteli čez Atlantski ocean v Ameriko in nato naprej. Aparat je ves iz kovine, prav tako kot je bil oni, ki ga je porabil svoj čas Amundsen za polet proti tečaju. Dva motorja ima, vsak 450 KS, hitrost na uro je 160 km. Pri poskusnih vožnjah je imel aparat obteženost 3300 kg, torej zopet približno toliko kot Amundsenov aeroplan.

RAPID V EGIPTU.

Naše včerajšnje poročilo o avstrijskih klubih na potovanju v inozemstvu naj bo v teliko izpopolnjeno, da je zgrabil Rapid svojo zadnjo igro v Egiptu proti reprezentaciji Egipta v Kairo 0:2, da je na premazal tržaški klub Edera 3:0. Njegova bilanca je torej: 10 iger, 6 zmag, 3 porazi, 1 neodločena, goalov 24:19. Skupna bilanca Avstrijcev: 30 iger, 20 zmag, 6 porazov, 4 neodločene, goalov 99:58.

To in ono

NEKAJ SVETOVNE STATISTIKE.

Tajništvo Zveze Narodov v Zenevi je objavilo statistiko gibanja vesoljnega človeštva v času od 1912 do 1925. Prebivalstvo zemlje je naraslo v tem času za 5 odstotkov, Evropa vstevši Sibirijo kaže le 1 odst. prirastka, zapadna Evropa kar 5 odst. Severna Amerika celo 20 odst. in južna Amerika še več. Tudi prebivalstvo Oceanije je naraslo za 17 odst. Rusija je kazala l. 1913. — poleg Rumunije — največje število porodov. Zdaj so omajane rne ne krizi po dolgi meščanski vojni in gospodarski moči. Evropa tare razen tega še močno izseljevanje, ki je zdaj usmerjeno v Avstralijo in Južno Ameriko radi prestržhji odredb. Zed. Držav. Še bolj zanimivi so vzporedni podatki o industriji in trgovini. V splošnem se prišla sedaj za 13 odst. več živil in sirovin kakor pred vojno. A zapadna Evropa je deležna tega napredka le s 7 odst. Njena trgovina je celo

Sir H. Rider Haggard:

91

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Vrčev je bilo sedemnajst, ako se prav spominjam, vsakega pa je moralo nositi šest možakov s pomočjo vesel, katera so privezali na obeh straneh posode, in še tedaj je šlo težko. Vse to neprecenljivo bogastvo smo v več potih znesli do vrha višine, ki je bila kakih šest sto korakov oddaljena od jezera, in ga postavili po tleh v zavetju nekatere groblje ob ustju globokega navpičnega rova. Ko je bilo vse prenešeno na ta kraj, se je Guatemok dotaknil mene in še nekega velikega azteškega plemenitasa za ramo ter naju vprašal, ako je naju volja podati se v luknjo in tamkaj spraviti zaklad.

»Z veseljem,« sem odgovoril; silno rad bi videl tisti prostor, ki je bil namenjen za zaklad; velikaš se je nekoliko časa obotavljal, na koncu pa je vendarle šel z nama — v svojo nesrečo.

Nato je Guatemok vzel baklje v roke in se dal privezan na koncu vrvi spustiti v globoki rov. Za njim sem prišel jaz na vrsto. Viseč na vrvi kakor pajek na niti sem se odpejal v globino. Jama je bila jako globoka. Naposled sem obstal zraven Guatemoka na dnu rova, okrog katerega je bil zgrajen — kakor sem videl pri svitu bakelj — nekaj obklad ali nastavek iz sesužene opeke, ki se je vzdigoval nad najini glavi še toliko, kolikor je človek visok. Na tem obkladu in naslknjena ob steni rova je počivala surovo obsekana črna skala, v katero je bilo vklesano

pisanje, pisano z azteško pisavo z znamenji. Pogledal sem pisanje, katero sem znal že precej dobro brati; spoznal sem, da je bilo v njem zabeleženo, da so na tem kraju in v prvem letu vladanja mehikanskega cesarja Kultahue zakopali državni zaklad; poleg tega napis je bila vklesana strašna kletev, ki naj zadene onega, ki bi se ga drznil ukrasti. Pravokotno od tega rova je držal drug rov, ki je bil kakih deset korakov dolg in tako visok, da je mogel človek stopati po njem; ta rov je vodil do nekatere izbe, ki je bila izdobljena v zemljo in nekako tako velika, kot je le-ta, v kateri pišem doma v Ditchinghamu. Ob vratih ali ustju te izbe so bili nakupični kupi opeke in malta.

»Kdo je izkopal ta prostor?« sem vprašal.

»Ljudje, ki niso vedeli, kaj so kopali,« je odgovoril Guatemok. »Čakaj, glej, najin spremljevalec prihaja. Da veš, brat, prosim te, ne daj se iznenaditi od ničesar, karkoli se zgodi, in bodi zagotovljen, da imam dober vzrok za vse, kar utegnem storiti.«

Preden sem mogel odgovoriti na te čudne besede, je bil azteški plemič pri nama. Nato so pričeli zgoraj stoječi spuščati vrče in vreče z zakladi po rovu nizdol; Guatemok jim je odvezoval vrvi in jih urejeval, midva z Aztekom pa sva jih valila po rovu v izbo, kakor valijo pri nas doma sode piva. Delali smo več ur. Končno je bilo delo dovršeno. Poslednji kos, katerega so bilj spustili po vrvi nizdol, je bila vreča z dragulji, ki je počila, ko je dospela nižje dol, tako da se je vsul lesketaoč dež draguljev po nas. Naključje je nanaslo, da mi je priletela na glavo velika ovrtnica iz samih smaragdov, ki so bili nenavadno veliki in lepi, ter se mi česila čez ramo.

»Obdrži jo, brat,« se je nasmehnil Guatemok, »v spomin na to noč.«

Nisem si dal dvakrat reči in sem vtaknil nečimerno reč za srajco. Se dandanes imam to ovrtnico; samo en kamen iz nje — drugega najmanjšega — sem bil poudaril naši milostni kraljici Elizabeti. Mnogo let je je nosila Otomi in iz tega vzroka naj se pokoplje z menoi, dasi je njena vrednost neprecenljiva — tako vsaj trdijo ljudje, ki so strokovnjaki glede draguljev. Pa naši bodo neprecenljive vrednosti ali ne, usojeno ji je, da bo ležala v groblji na ditchinghamskem pokopališču, in ista kletev, ki je vklesana na kamnu, ki krije azteški zaklad, naj zadene njega, ki jo ukrade z mojih kosti.

Zapusti si izbo smo vsi trije stopili v rov in začeli zadržavati diha v izbo. Ko je novi zid dosegel višino dveh treh čevljev, je Guatemok ponustil delo in me presil, naj vzdignem bakljo višje. Stiril sem, kot mi je rekel, radoveden, kaj je hotel videti. Nato se je umaknil kake tri korake nazaj v rov in nagovoril najinega spremljevalca, azteškega velikaša:

»Kakšna je usoda izdajalca, kateremu je izdaja dokazana, prijate j?« je rekel z glasom, ki je bil sicer miren, a je strahovito zvenel; to rekoč je odpasal bojno gorjato s steklenimi bodicami, ki mu je visela na jermenu.

Azte je prebledel pod temno poltjo in vztrepetal od strahu.

»Kaj hočeš reči s tem, gospod?« je zasopel.

»Že do ro veš, kaj hočem reči,« je odgovoril Guatemok z istim strašnim glasom in vzdignil gorjato.

Tedaj se je izgubljeni človek zgrudil na kolena in kriče prosil milosti; njegovo ječanje je donelo tako strašno v tistem globokem, samotnem kraju, da je malo manikalo, da mi ni baklja od groze padla iz rok.

Priporočamo LUDSKO KNJIŽNICO (Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani) 19. 12. 1926. O Curwood. Kamo, voljti pes Kanadski roman 18 Din. vezan 30 Din. — 21. 12. 1926. Ed About Kralj kora 18 Din. vezan 30 Din. — 22. 12. 1926. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 23. 12. 1926. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 24. 12. 1926. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 25. 12. 1926. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 26. 12. 1926. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 27. 12. 1926. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 28. 12. 1926. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 29. 12. 1926. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 30. 12. 1926. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 31. 12. 1926. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 1. 1. 1927. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 2. 1. 1927. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 3. 1. 1927. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 4. 1. 1927. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 5. 1. 1927. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 6. 1. 1927. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 7. 1. 1927. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 8. 1. 1927. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 9. 1. 1927. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 10. 1. 1927. Otoka kapitana Granta. Popolnovanje okoli sveta 30 Din. vez 40 Din. — 11. 1. 192

nažadovala za 10 odst. v primeri s podatki iz l. 1913. Nasprotno sliko kaže vzhodna in srednja Evropa, včevši Rusijo. Še l. 1924. je pridelala le 80 odst. predvojne produkcije in prodala komaj 60 odst. predvojnih zalog. A l. 1925. je postalo gospodarsko življenje bolj živahno kakor na zapadu in je zdaj pridelovanje živit ter sirovin na predvojni višini. Narastlo je za 25 odst. tudi v Sev. Ameriki in Aziji in za 32 odst. v Južni Ameriki in Afriki. Trgovina v Juž. Ameriki in Afriki je ostala na predvojni višini, v Sev. Ameriki in Aziji pa je narasla za 31 odst. Zveza Narodov obžaluje, da nima popolnih podatkov iz Kitaja. V splošnem pa se je premaknilo središče svetovne trgovine iz Atlantskega oceana v Tihii, kar itak vsi dobro čutimo.

NAJBOLJ DEMOKRATSKI VLADAR V EVROPI.

Andorra, neznatna država med Francijo in Španijo, je najstarejša republika na svetu, kajti bila je ustanovljena že leta 1292. Prebivalstvo se trdno drži starih običajev in skoro tisočletni razvoj kulturnega sveta je šel tod mimo skoro brez sledu. Na čelu te države, ki ne pozna nikakih pisanih zakonov, stoji predsednik. Sedanji poglavar Andorre je 55-letni Pere Font Altimir. Neki obiskovalec ga opisuje kot velikega moža, kmečko opravljene in popolnoma preprostega. Bogastva mu njegovo mesto kot predsednik ne more do- nesti, kajti plače ima, v dinarje preračunjeno, samo 600 na leto. »Predsednik nas je zelo vpljudno sprejel,« tako opisuje obiskovalec av- dijenco pri tem predsedniku, »ter nas povabil na zajtrk. Je naprednjak, toda ve, da more pri svojih »državljanih« le polagoma korakati naprej. Pripovedoval je, kako se je vse upi- ralo, ko so Španci delali cesto skozi Andorro. Nič niso hoteli slišati o tej »vražji« napravi. Neka družba je hotela nekoč tu v središču tega mirnega kraja zidati igralnico, toda ker se je prebivalstvo temu uprlo, se je namera opustila. Časopisa v Andorri ne poznajo. Dva tujca sta nekoč prišla, da bi pričela tu časopis izdajati, a kmetje so ju nagnali, da sta morala bežati. Predsednik ima čedno hišico v švicarskem slogu. Njegova žena nas je pri- jazno sprejela, nam postregla z vinom in ko- lačem, nato pa zopet šla za svojim delom v vrtu. Ko smo se vračali, smo srečali trop prašičev, katere je gnala predsednikova hčer- ka, on sam pa je strasten čebelar. Vzel sem ga v svoj avto in peljal po ozkih cestah An- dorre. Dvakrat sem moral ustaviti, ker smo srečali kmete, ki so imeli »državnih« pose- le predsednikom za obdelati. Avtomobil mu ni bil nič kaj všeč, in dejal je, da je najbolj varno jezdit na hrbtu osla ali mule. Preden smo odhajali, nas je povabil na oficijelno ko- silo, kamor je prišlo tudi par drugih članov »vlade«. V zbornici zavzema glavni prostor jedilnica, ki pa je obenem tudi posvetovalnica. Takoj zraven pa se nahaja velikanska kuhinja, v kateri je mogoče čelega vola hkratu speči. Predsednik dobro ve, da je v republiki Andorri velikega pomena dobro in izdatno kosilo ter se da veliko lažje in hitreje re- ševati državna vprašanja, ako želedec ne kruli.«

DEŽELA STOLETNIH STARCEV.

Sibirija je dežela, ki je znana zaradi svojega suhega mraza. Tam dosegajo ljudje visoko starost, kakor nikjer v Evropi. Število stoletnikov, moških kakor ženskih, je zelo visoko. Zal, da ruske oblasti ne vodijo stati- stike o stoletnikih, tako da njih število ni natančno znano. V Sibiriji se ženijo celo sto- letni starci in nič posebnega ni, ako tudi v tej visoki starosti dobe potomce. Vsi ti Me- tuzalemi opravljajo težka fizična dela. Uži- vajo tudi alkoholne pijače in kade. Poapnenje žil jih redko doleti. Naduhe ne poznajo, čuti so jim ostri, sluh in vid le malo opešata.

TEZAVEN JEZIK.

V Južni Ameriki se nahajajo rodovi Indi- jancev, katerih jezik tudi najbolj zvitim raz- iskovalcem beli glave. Večkrat je popo- noma

nemogoče rešiti le bolj ugankam podobno go- vorico. Posebno se v tem odlikujejo tako zva- ni Lengua-Indijanci. Tako n. pr. pomeni pri njih beseda »osemnajst« »sohog-emerwaktihla- mokeminik-anthanthla-ma«. Dobesedno pre- vedeno bi se to reklo: »Vzemi obe roki, eno nogo, k temu pa prišlej tri.« To zmedeno se- števanje prstov na rokah in nogi da plus tri v resnici osemnajst. Kako se pravi 100 ali 1000 raje ne bomo poskušali dokazati in ako bi tu nastala inflacija, kakršna je bila v Nem- čiji, bi bilo v Lengua-indijanskem jeziku sploh nemogoče izražati one ogromne številke, ka- kršne so bile v Nemčiji še pred dvema leti. Tudi druge besede je le po ovinkih mogoče do- gnati. Surovo maslo se pravi »waitkyar amankukingininikipithmuk«. Po naše bi se temu reklo: »Maščoba soka kravjega vime- na.« To je še dobro, da tam še ne poznajo umetnega masla, margarine. Ako bi hoteli to besedo izraziti in povedati od kod izvira, bi bilo treba dveh ali treh vrstic.

NOVO SREDSTVO PROTI GOBAVOSTI.

Strašna bolezen se je do sedaj dala zdra- viti z oljem rastline, ki se imenuje Chulmugra in ki raste samo v Indiji. Te rastline je pa zelo malo in pridobivanje olja zelo drago. Zato je velikega pomena, kakor poročajo me- dicinski listi, da je neki braziljanski učenjak iznašel neko drugo sredstvo proti gobavosti. Našel je namreč v sadežu, ki se imenuje Sa- pucainha, in ki tehta od sto do tisoč gramov, polno pečk, iz katerih je mogoče iztisniti ne- kako belkasto tekočino. Ker je gobavost ravno v Braziliji silno razširjena, saj je samo v dr- žavi Sao Paulo nad 5000 takih siromakov, je ta iznajdba za ondotne kraje ogromnega po- mena in zdravniki upajo, da bodo že v teku enega leta pripravili toliko te tekočine, da bodo popolnoma neodvisni od preje navede- nega olja.

PES, KI POZNA NA URO.

Neki trgovec v Birmingham-u na Angleškem ima gladkodlakega foksterijerja, ki ima tako dober spomin, da ve za čas. Trgovec po- tuje vsak teden enkrat v London in se vsako- krat vrne z vlakom, ki prihaja v Birmingham ob 8.10 zvečer. Spot, tako je psčku ime, spremlja gospodarja zjutraj do vlaka, ko vlak potegne, šp enkrat v slovo zalaja ter se vrne domov. Ko zvečer manjka pet minut do osme ure, smukne iz stanovanja, ne da bi ga kdo domačih opozoril, leti skozi mestne ulice na kolodvor, se »zmaze« mimo vratarja ter je par minut pred prihodom vlaka na svojem mestu. Tam sedi, dokler vlak ne ustavi, nakar pa teče od prtljajnega voza mimo vseh vagonov, dokler ne najde gospodarja.

OPOMENJE

Vsemočeni je 18. t. m. ob 13. u. l. po Svoji božji previdnosti sklenil rešiti zemeljskega gorja in poklicati k Sebi po večno plačilo našo dobro, 88 let staro ma- mico in dobrotnico, gospo

Terezijo Skul

Pogreb bo v četrtek, 20. t. m. ob 14. uri iz hiše žalosti, Ulica na Grad 3, na pokopališču k Sv. Kržu.

Nepozabno rajniko priporočamo v molitev vsem č. gg. duhovnikom in dru- gim gospodom, ki so kot dijaki kdaj bi- vali pri njej ter vsem ostalim znancem in prijateljem.

Obenem se iskreno zahvaljujemo univerzitetnemu profesorju č. g. dr. Štolju, ki je v dolgi mučni bolezni obiskoval bolnico in ji v zadnjem času sleherni dan donesal nebeško Tolažbo.

Za valjujemo se vsem znancom in prijateljicam, ki so kakorkoli sošutno pomagale v najtežjih dneih.

Za valjujemo se č. duhovščini in vsem onim, ki se bodo udeležili pogreba ter vsem, ki se je bodo spominjali v mo- litvi.

V Ljubljani, 19. januarja 1927.

M. Marija Ignacija, M. Marija Kaverija, uršulinski učiteljici; Terezija Skul, upok. učiteljica; hčerke: Peter Horn, učitelj.

OPOMENJE

Vsemočeni je 18. t. m. ob 13. u. l. po Svoji božji previdnosti sklenil rešiti zemeljskega gorja in poklicati k Sebi po večno plačilo našo dobro, 88 let staro ma- mico in dobrotnico, gospo

Terezijo Skul

Pogreb bo v četrtek, 20. t. m. ob 14. uri iz hiše žalosti, Ulica na Grad 3, na pokopališču k Sv. Kržu.

Nepozabno rajniko priporočamo v molitev vsem č. gg. duhovnikom in dru- gim gospodom, ki so kot dijaki kdaj bi- vali pri njej ter vsem ostalim znancem in prijateljem.

Obenem se iskreno zahvaljujemo univerzitetnemu profesorju č. g. dr. Štolju, ki je v dolgi mučni bolezni obiskoval bolnico in ji v zadnjem času sleherni dan donesal nebeško Tolažbo.

Za valjujemo se vsem znancom in prijateljicam, ki so kakorkoli sošutno pomagale v najtežjih dneih.

Za valjujemo se č. duhovščini in vsem onim, ki se bodo udeležili pogreba ter vsem, ki se je bodo spominjali v mo- litvi.

V Ljubljani, 19. januarja 1927.

M. Marija Ignacija, M. Marija Kaverija, uršulinski učiteljici; Terezija Skul, upok. učiteljica; hčerke: Peter Horn, učitelj.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani dne 19. januarja 1927. Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Baro- metar	Opisno °C	Rel. v. l.	Veter in brzina v m	Oblač- nost 0-10	Vrsta padavin	Ja- ka mm	Rel. v. l.
Ljubljana (dvorec)	7 758.1	1.6	84	NNE 2	10	megla	16.0	4.9 1.2
	8 758.7	1.6	89	NNE 3	10	megla		
	14 758.9	3.4	85	N 1	10			
	21 757.6	3.8	84	NNE 2	10	dež		
Maribor	759.5	-1.0	100	mir no	5		14.0	2 -2
Zagreb	758.0	4.0	96	ENE 3	10	megla	14.0	8 4
Beograd	75.9	2.0	76	SE 18	10			8 2
Sarajevo	758.4	4.0	87	E 3	7		4.0	10 3
Skopje	761.3	4.0	96	SW 0.5	10			4
Dubrovnik	754.9	10.0	75	SE 7	10	dež	53.0	12 9
Split	755.5	8.0	81	ENE 7	8	m. merno	5.0	12 8
Praga	758.0	3.0	—	S 0.5	10	megla	2.0	6 3

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za četrtek, dne 20. januarja 1927: Nebo se je zjasnilo, tem- peratura bo padla.

Povpr. barom. višji ko včeraj za 4.6 mm.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Italijansko - slovenski slovar

Nad 10000 besed z bogato frazeologijo in kratkim imenikom krstnih in zemljepisnih imen. Dr. Josip Valjavec. Cena vez. Din 70.—

Slovensko - italijanski slovar

Dr. Josip Valjavec. Cena vez. Din 65.—

Cene našim časopisom.

Naročnina našim časopisom ostane za leto 1927 nespremenjena.

SLOVENEČ dnevna izdaja:

za vse kraje v Jugoslaviji:

za en mesec Din 20.—;

za četrletje Din 60.—;

za pol leta Din 120.—.

Za inozemstvo:

a) Anglija s kolonijami, Italija, Nizozem- ska, Švica in Amerika za en mesec Din 35.—;

b) ostalo inozemstvo Din 30 Din.

Nedeljska izdaja:

za Jugoslavijo celoletno Din 80.—;

za inozemstvo celoletno Din 100.—.

DOMOLJUB:

za Jugoslavijo celoletno Din 38.—;

za inozemstvo celoletno Din 60.—.

Kdor plača manjši znesek, se vzame isti na račun oziroma vpiše za krajšo dobo.

Manjše posestvo z obrtjo

SE DA TAKOJ V NAJEM, koje vsak lahko na- prej vodi, 4000 komadov hmela z vsem inventar- jem, takojšnje plačilo; potreben denar 60.000 Din. — Vpraša se: Poštni predal 8 — Celje. 379

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

črtalnica in tvornica poslovnih knjig v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6, II priporoča

svojo stalno veliko zalogo mnogo- vrstnih salda-konti, štrac, journa- lov i. t. d. lastnega izdelka.

Vstopnice za razne prireditve, blagajniške bloke i. t. d.

Carinsko-posredniško in spedic. podjetje

Sava T. Mitrović GJEVGJELIJA

priporoča svoj 35 letni obrat zaradi hitrega in kulantnega reševanja carinsko-komercialnih po- slov pri carinarni in železnici v Gjevčeliji, ker je prenehala poslovati prejšnja tvrdka »Mitrović i Bunuševac«. 196

Najboljši šivalni in opletlni stroji

Edino le GRITZER in ADLER za dom. obrt in industrijo v vseh orenah. Istotam švicarski pletilni stroj DUBIED

Pouk v vozenju brezplačen. Večletna garancija. Nizke cene tudi na obroke.

Jos. P. Pete. Inc.

LJUBLJANA blizu Prešer- novga spom.

Kostanjev les

razžagan, do 1 m 20 cm, lahko od 10 do 30 cm, neklan in neobeljen, kupuje stalno po ugodnih cenah in takojšnjemu plačilu ev. proti akreditivu

ERNEST MARINC, Celje Zrinskega ul. št. 4

Posredovalci dobe provizijo.

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priredila S. M. Felicita Kalinšek

Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilogami v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegantan vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Proste službe

V UCENJE usnjarske obrti sprejem 2 moč-a, pridna, pošt. mladenč. Ponudbe na upravo pod »Usnjarna« štev. 63.

Korespondenta

iščem, nemščine in slo- venščine, popol. veččega

v lesni stroki

zmožnega, zanesljivega, treznega, samskega, z dobrimi spričevaji, na deželo. V začetku na po- skušnjo. Ponudbe z na- vedbo plače na upravo lista pod št. 359.

dekle

Posteno in pobožno ki zna kuhati in oprav- ljati vsa hišna opravila, ter pridno in pošteno sobarico ki zna tu- di šivati in krpati ter negavice po- pravljati, išče Vera Ka- sumović soproga z dr- avnika v Koprivnici (Hrv.). Plača po dogovoru. 347

OPOMENJE na „Mali oglasi“

Kdo kuvi?

Ze rabljeni godbeni instrumenti naprodaj. Godbeno dru- švo Vrhnika.

Vsled prepovedi hišn. go- spodarja prodam trocevni

RADIO-APARAT.

GLINCE-VIČ, cesta IX.,

Josip Dolžan. 411

Oves in koruzo

kupite na cene e pri tvrdki

A. VOLK, LJUBLJANA

Resljeva cesta 24

Veletrgovina z žitom

Dekorac. divan

popolnoma nov, naprodaj

za 2500 Din. — Naslov v

upravi lista pod št. 390.

Kdo proda?

Sladko seno

kupi nekaj voz FRAN FOGAČNIK — Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

V naem

Meš. trgovino

z manjšo zalogo, dam v na jem na zelo promet. industrijskem kraju Šta- jerske. — Ponudbe upravi lista pod »Ugodnost 397«.

Stanovanja

Soba

z električ. raz- svetljavo išče v sredini mesta, najraje bli- zu frančišk cerkve, solid. samski gospod, ki je cel dan odsoten. — Ponudbe pod št. 400 upravi lista.

Plaša obrt

Izurjena KROJAČICA

se priporoča damam za na dom. — Naslov pove uprava lista pod št. 389.

Slavbno podjetje

ACCETTO & drugovi družba s o. o. z Maribor, Frančiškan. ul.

Potnik in zastopnik

najboljše muzikal. tvrdke iz Italije za godbene in- strumente Jos. Petrovič, Ljubljana, Pod Trančo 2.

Lisičje, zajčje in druge kože

od divjačine kupuje po najvišji ceni

P. SEMKO, brznar,

Ljubljana, Turjaški trg 1.

Restavracija

»Zvezda«

v Ljubljani

pod novo upravo se pri- poroča ceni občinstvu za obilen obisk. Sprejemaio se abonenti Dobra hrana in izborna pijača. — Naj- boljša postrežba. 240

Insertirajte v

„Slovenču“!

OPOMENJE

Vsemočeni je 18. t. m. ob 13. u. l. po Svoji božji previdnosti sklenil rešiti zemeljskega gorja in poklicati k Sebi po večno plačilo našo dobro, 88 let staro ma- mico in dobrotnico, gospo

Terezijo Skul

Pogreb bo v četrtek, 20. t. m. ob 14. uri iz hiše žalosti, Ulica na Grad 3, na pokopališču k Sv. Kržu.

Nepozabno rajniko priporočamo v molitev vsem č. gg. duhovnikom in dru- gim gospodom, ki so kot dijaki kdaj bi- vali pri njej ter vsem ostalim znancem in prijateljem.

Obenem se iskreno zahvaljujemo univerzitetnemu profesorju č. g. dr. Štolju, ki je v dolgi mučni bolezni obiskoval bolnico in ji v zadnjem času sleherni dan donesal nebeško Tolažbo.

Za valjujemo se vsem znancom in prijateljicam, ki so kakorkoli sošutno pomagale v najtežjih dneih.

Za valjujemo se č. duhovščini in vsem onim, ki se bodo udeležili pogreba ter vsem, ki se je bodo spominjali v mo- litvi.

V Ljubljani, 19. januarja 1927.

M. Marija Ignacija, M. Marija Kaverija, uršulinski učiteljici; Terezija Skul, upok. učiteljica; hčerke: Peter Horn, učitelj.

OPOMENJE

Vsemočeni je 18. t. m. ob 13. u. l. po Svoji božji previdnosti sklenil rešiti zemeljskega gorja in poklicati k Sebi po večno plačilo našo dobro, 88 let staro ma- mico in dobrotnico, gospo

Terezijo Skul

Pogreb bo v četrtek, 20. t. m. ob 14. uri iz hiše žalosti, Ulica na Grad 3, na pokopališču k Sv. Kržu.

Nepozabno rajniko priporočamo v molitev vsem č. gg. duhovnikom in dru- gim gospodom, ki so kot dijaki kdaj bi- vali pri njej ter vsem ostalim znancem in prijateljem.

Obenem se iskreno zahvaljujemo univerzitetnemu profesorju č. g. dr. Štolju, ki je v dolgi mučni bolezni obiskoval bolnico in ji v zadnjem času sleherni dan donesal nebeško Tolažbo.

Za valjujemo se vsem znancom in prijateljicam, ki so kakorkoli sošutno pomagale v najtežjih dneih.

Za valjujemo se č. duhovščini in vsem onim, ki se bodo udeležili pogreba ter vsem, ki se je bodo spominjali v mo- litvi.

V Ljubljani, 19. januarja 1927.

M. Marija Ignacija, M. Marija Kaverija, uršulinski učiteljici; Terezija Skul, upok. učiteljica; hčerke: Peter Horn, učitelj.